

ASOCIAȚIA ROMÂNĂ DE PSIHLOGIE TRANSPERSONALĂ

– Președinte Prof. univ. dr. Ion Mânzat –

J
P
T

Jurnalul de Psihologie Transpersonală

Nr.6 / 2006

Ψ

ARPT – București 2006

Editor

Asociația Română de Psihologie Transpersonală

Director

Prof.univ.dr.Ion Mânzat
Președinte ARPT

Redactor

Psihosociolog MSc. Ionel Mohîrță

Consultanți științifici

Prof.univ.dr.Anca Munteanu
Prof.univ.dr.Mariana Caluschi
Prof.univ.dr.Doru Tompea
Conf.univ.dr.Tudora Sima
Lector univ.drd.Maria Tănase Mânzat
Psihosociolog MSc Ionel Mohîrță

Prof.univ.dr.Charles T.Tart - SUA
Prof.univ.dr.Marc Alain Descamps - Franța
Prof.univ.dr.David Lukoff - SUA
Prof.univ.dr.Wilfried Belschner - Germania
Prof.univ.dr.John Drew - Anglia
Prof.univ.dr.Vladimir Maikov - Rusia

ISSN: 1583-3348

Redacția

Tel.250.51.91
Tel.0722285211

Cuprins

1. *Investigația intuitivă: Căile inimii în cercetare și erudiție*
Prof.univ.dr. Rosemarie Anderson
(4)
2. *Sinele Transpersonal văzut din perspectiva psihosinergetică*
Prof.univ.dr.Ion Mânzat și
Lector univ.drd.Maria Tănase Mânzat
(35)
3. *Teoria pulsațiilor conștiente sonoluminiscente*
Psihosociolog MSc Ionel Mohîrță
(39)

Investigația intuitivă: Căile inimii în cercetare și erudiție

Prof.univ.Dr. Rosemarie Anderson
Traducere: Ruxandra Grigorescu

Inima are motivele ei, pe care rațiunea nu le poate cunoaște.

— Blaise Pascal, filosof
 (1670/1941, p. 95)

Investigația intuitivă este o metodă de cercetare interpretativă, menită pentru studiul experiențelor umane, subtile și - uneori - atât de complexe. Intuițiile sunt căutate, explorate riguros, cu ajutorul culegerii și analizei de date externe, iar concluziile sunt exprimate într-o serie de perspective conceptuale care explică subiectul. În centrul metodei se află intuiția, definită ca și capacitatea de a obține cunoaștere prin procese imaginale și simbolice, printr-o atenție rafinată la senzațiile corporale, sau prin stări de conștiință alternative, în contrast cu procesele raționale. Într-o manieră care multă vreme a fost considerată esențială pentru înțelepciune în tradițiile spirituale din toată lumea, metoda propune căile inimii, ca și mijloc de a echilibra modurile analitice de cunoaștere. Aname, cercetătorii intuitivi își rafinează și își pun la încercare concluziile inițiale, prin reflecții profunde pe baza unor date empirice, căutând perspective noi de înțelegere; procesul se desfășoară pe cinci cicluri interative de interpretare.

Urmând căile inimii, investigația intuitivă se aliniază la procesul creativ al artiștilor și al oamenilor de știință de-a lungul veacurilor. În mod obișnuit, cercetătorii intuitivi au o preocupare profundă pentru subiectele lor de cercetare și doresc să își onoreze propria experiență de viață, ca surse unice de inspirație și de revelații. Aceștia studiază teme care par să îi bântuie, să îi urmeze peste tot. Ei vor să cunoască mai mult. Adesea, entuziasmul lor (etimologic, *en-theo*) este contagios. Adesea, aceste investigații intuitive transformă modul în care cercetătorul înțelege subiectul studiat, dar și viața personală a cercetătorului - uneori, într-un mod profund. Mereu, cercetătorii intuitivi îmi spun că metoda presupune un proces profund, asemănător psihoterapiei. Vă avertizez. Simplitatea și ușurința cu care pot descrie acum ciclurile de interpretare ale investigației intuitive dezminț provocările personale cu care m-am confruntat și gradul de integrare intelectuală pe care îl presupune metoda.

Fiind cea care am dezvoltat investigația intuitivă, diversitatea stilurilor intuitive folosite de cercetătorii care folosesc investigația intuitivă îmi face enorm de multă plăcere. Structura „flexibilă“ a ciclurilor cheamă la explorare în cadrul unui proces care trece ciclic de la haos creator la precizie intelectuală, însă care avansează în mod inexorabil. Ceea ce poate părea interesul insistent al unui

cercetător pentru un subiect îngust poate fi doar vârful unui iceberg, o tendință a culturii în general către schimbare. Particularul și personalul pot dezvălui o nevoie universală, după cum comentam în alte articole de mai demult (Anderson, 1998, 2000).

Pentru cercetătorii intuitivi, înțelegerea provine din aportul personal al cercetătorului și rezultatele care apar din cercetarea participanților și a culturii. Descoperirea se află „între“ ele. În felul său propriu, Ken Wilber (2000) vorbește despre un astfel de spațiu inter-subiectiv, în modelul celor patru cadrane - modelul de cercetare integrală care necesită multe perspective, pentru a crea o înțelegere integrală a unor subiecte importante. La fel, tradițiile spirituale din toată lumea tind să folosească limbajul simbolic pentru experiențe similare. În adâncurile actelor creatoare se află Spiritul – mister insondabil, care ne formează și ne modelează într-o lume în perpetuă schimbare.

Cercetarea intuitivă *nu* e pentru orice cercetător – și nici pentru orice temă. Nu orice cercetător vrea să exploreze natura spontană și nedezvoltată a psihicului omenesc - lucru care se întâmplă adesea în cursul unei investigații intuitive. Multe din temele care apar în psihologie – și în științele umaniste în general – nu necesită un proces de reflecție atât de profund. Cu siguranță, se pot folosi aspecte ale investigației intuitive în orice investigație științifică – și ele pot fi combinate cu alte metode de cercetare calitativă și cantitativă, mai ales Ciclurile 1 și 2, descrise mai jos. Însă – după cum este prezentat în acest capitol – investigația intuitivă este folosită cel mai bine atunci când este folosită ca proces hermeneutic complet de interpretare. De la început, am dezvoltat investigația intuitivă ca răspuns la provocările pe care mi le puneau temele complexe, caracteristice dezvoltării psiho-spirituale, pe care studenții mei la doctorat le abordau în cercetările lor. „Dimensiunea corectă a corpului“ pentru femei (Coleman, 2000), prezența vindecătoare a unui psihoterapeut (Phelon, 2001), doliul și alte emoții profunde ca reacție la natură (Dufrechou, 2002), adevărata bucurie a comuniunii cu Dumnezeu în creștinismul mistic (Carlock, 2003), povestitul și legăturile de compasiune (Hoffman, 2003), dialectica întrupării la misticii femei din vremea contemporană (Esbjörn, 2003), rolul activităților „întunecate“ alese conștient în dezvoltarea spirituală (Rickards, 2005), bucuria amintită, la un grup de femei indiene americane (Hill, 2005) și natura ca sursă de inspirație creatoare (Manos, 2005) sunt câteva dintre temele studiate. Astfel de teme se întâlnesc mai degrabă în domeniul psihologiei umaniste, transpersonale și pozitive, în domeniul învățământului, al sănătății și în alte domenii conexe, din alte științe umaniste.

Prima versiune de investigație intuitivă punea laolaltă intuiția și metode de cunoaștere bazate pe compasiune, în ceea ce ar putea fi descris ca o profundă metodă de cercetare calitativă (Anderson, 1998). Ulterior, am elaborat o structură hermeneutică de cicluri iterative de interpretare, pentru a da procesului intuitiv o structură flexibilă, „moale“, care să stimuleze libertatea de exprimare pe tot parcursul metodei (Anderson, 2000). În această a doua versiune, cercetarea intuitivă se baza – într-un mod unic – pe teorie și cercetare feministă (e.g. Nielsen, 1990; Reinhartz, 1992), pe cercetare heuristică (Moustakas, 1990), pe focusing

(Gendlin, 1978), pe hermeneutică clasică (e.g. Bruns, 1992; Husserl, 1989; Packer & Addison, 1989), fenomenologia corpului trăit (e.g. Abram, 1996; Levin, 1985; Merleau-Ponty, 1962, Romanynshyn, 1991) și pe „gândirea dincolo de modele“ a lui Gendlin (1991, 1992, 1997). Versiunea investigației intuitive prezentată în acest articol și altele (Anderson, 2004; Esbjorn-Hargens & Anderson, 2005) reprezintă o aprofundată cultivare și integrare a resurselor acumulate în mulți ani de cercetare calitativă și cantitativă.

Ce este intuiția?

Poetul spaniol Federico Garcia Lorca (1992) descrie muzica rafinată, dansul și poezia recitată ca fiind arte deosebit de misterioase și de mărețe, „pentru că sunt forme care trăiesc și mor continuu; contururile lor trasate pe baza unei prezențe exacte“ (p.165). Într-un moment, intuiția pare răsunătoare, și realizarea ei îți ia răsuflarea - apoi, dispare. Pentru Emily Dickinson, intuiția pare a fi o felie subțire de ceva nou, în trecerea vieții: este „să spui adevărul, dar să îl spui oblic“ (Franklin, 1999). Psihoterapeuții și teoreticienii Roberto Assagioli (1990), Arthur Diekman (1982), Peter Goldberg (1983), Carl Jung (1933), Arthur Koestler (1990), și Frances Vaughan (1979) au studiat, în scrierile lor, natura dinamică a intuiției. Carl Jung (1933) a descris intuiția ca fiind irațională, pentru că adesea ea scapă încercărilor noastre de a îi înțelege natura în mod rațional. Putem fi martori la intuițiile noastre și putem să discernem ce le declanșează. Putem să descriem modul în care revelațiile de natură intuitivă sprijină sau tulbură deciziile de viață. Totuși, intuiția în sine pare a fi adesea înrudită cu acele momente unice când cânti la un instrument muzical, când atingi persoana iubită sau când scrii un poem, când impulsurile par să zboare din vârful degetelor minții-corp - și sunt dificil de descris.

Însă de curând, cercetătoarea în domeniul fenomenologiei Claire Petitmengin-Peugeot's (1999) a descris un proces secvențial al experiențelor intuitive. Conținutul intuițiilor studiate a fost extrem de variat. Clasificați după conținut, participanții din studiul ei au descris intuiții legate de (a) „starea fizică, emoțională sau mentală a unei alte persoane“, (b) „un eveniment îndepărtat în spațiu sau în viitor“, (c) „comportamentul care urmează într-o situație dată“, și (d) „soluția la o întrebare personală sau la o problemă abstractă“ (p.48). Grupul de participanți la studiu a fost format din opt psihoterapeuți, doi oameni de știință, doi artiști și 12 persoane care au descris intuiții pe care le-au avut în viața cotidiană. Au fost incluse și analizate descrieri ale fenomenului intuiției, găsite în scrierile psihoanalistului Theodor Reik și ale genetistei Barbara McClintock. Petitmengin-Peugeot a descoperit că experiențele intuitive urmau o secvență în patru etape: faza de (a) abandonare a atitudinii „naturale“, adesea „coborâre“ în interiorul corpului, care induce o stare interioară calmă, sau apariția unor stări de calm interior în mod natural, exact la momentul adormirii sau trezirii; (b) simțire a unei legături puternice cu o situație, o persoană, un obiect de interes, (c) ascultare îndeaproape a senzațiilor, atât externe, cât și interne, și (d) apariția intuiției ca imagine, sentiment,

sunet, cuvânt, gust, miros, simultaneitatea sau intervenția și retragerea mai multor moduri senzoriale, sau „gânduri fără cuvinte“ (p. 70).

Așa cum s-a spus mai sus, intuiția este definită ca o facilitate de a cunoaște, în care cunoașterea este dobândită prin procese imaginale și simbolice, printr-o atenție rafinată la senzațiile corporale, sau prin stări de conștientă alternativă, în contrast cu procesele raționale.

Șase moduri de intuiție

Tipologia prezentată mai jos reflectă propriile mele reflecții asupra modurilor în care se exprimă intuiția în experiența umană. (Colegul meu William Braud și cu mine am discutat adesea despre natura intuiției în cercetare – și doresc aici să recunosc acest lucru și să îi mulțumesc pentru contribuția la propria mea înțelegere cu privire la natura intuiției.)

1. Procese inconștiente

De procesele inconștiente și simbolice s-a ocupat teoria psihoanalitică, psihologia arhetipală (e.g. Hillman, 1997, 2004) și - mai curând - psihologia imaginală (e.g. Romanyshyn, 2002). În mod tipic, autorii din aceste domenii au subliniat importanța viselor, a simbolurilor, a mandalelor, a viziunilor, arhetipurilor și miturilor pentru revelația creatoare și integrarea personală. Cei mai mulți dintre acești autori au fost psihoterapeuți și au subliniat stările psihologice interioare – cum ar fi visele cu reprezentări simbolice care transmit revelații științifice sau schimbă cursul vieții vișătorului.

Pe de altă parte, culturile indigene din toată lumea tind să folosească stările psihologice interioare – cum ar fi visele și viziunile – și mișcările observate în natură și fenomenele „supranaturale”. În numele comunității lor, șamanii locului visează, caută viziuni și observă animalele, vânturile și forțele spiritului din apropierea unei așezări. Vitalitatea inconștientului pare să fie încastrată atât în stările interioare, cât și în activitățile sau în mișcările percepute în mediul natural. Elementele aer, pământ, foc, apă și spirit interacționează cu oamenii și pot fi îmbunate, pentru a da semne și sprijin. De obicei, în Occident, astfel de „apariții” sunt categorisite drept halucinații și tratate ca atare. Însă șamanii și mulți indigeni pot să viseze chiar și când sunt treji, poate chiar să perceapă forțele inconștientului ca proiecții în lumea naturală. Visul în timpul treziei poate fi analogul visului lucid, în care practicantul rămâne treaz mental și alert în timpul visatului. Mai mult, în Occident, mulți artiști au făcut carieră din a explica forțele spirituale publicului – de exemplu, fotografii Ansel Adams, pictorița Georgia O'Keeffe și artistul natural Andy Goldsworthy. Arta lor pare să reflecte numinosul la care ceilalți răspund și se schimbă – adesea, fără să știe de ce.

2. Experiențe parapsihologice

În ciuda faptului că ele sunt ceva frecvent pentru unii oameni, fenomenele parapsihologice nu sunt recunoscute ca aprofundând descoperirile cercetării

științifice. Printre astfel de experiențe directe și fără intermediar se numără telepatia, clarviziunea sau experiențele de precogniție, care au loc la distanță (în spațiu sau timp). William Braud (2002, 2003a, 2003b) a detaliat o serie completă de astfel de experiențe care au făcut subiectul cercetării experimentale. Cum astfel de experiențe sunt de obicei încurajate de sentimentele noastre de dragoste pentru oameni sau anumite circumstanțe specifice, legătura personală a cercetătorului cu o temă și cu participanții la studiile lor poate să încurajeze astfel de experiențe.

3. Moduri senzoriale de intuiție

În plus, pe lângă cele cinci simțuri specializate - vederea, auzul, mirosul, gustul și simțul tactil - propriocepția (simțurile corpului interior) și kinestezia (simțul mișcării) servesc drept canale intuitive și transmit forme subtile de informație, care nu sunt disponibile în mod normal minții gânditoare. De obicei, informațiile de la receptorii din articulații, ligamente, mușchi și viscere sunt subliminale pentru conștiință (Olsen, 2002). Însă aduse la nivel conștient, aceleași simțuri ale corpului care semnalizează pericol, frumusețe și noutate în viața de zi cu zi pot fi acordate fin, pentru a sluji intuiția și imaginația.

Conștiința pentru semnalele proprioceptive și kinestezice poate fi îmbunătățită prin atenție și prin antrenament specializat, folosind tehnici ca focusing – dezvoltată de psihologul Eugene Gendlin (1978, 1991, 1992, 1997) și „mișcarea autentică“ – elaborată de terapeuții corporali Mary Whitehouse, Janet Adler și Joan Chodorow (Adler, 2002; Pallaro, 1999). În activitatea mea, am căutat să cultiv o conștiință crescută asupra corpului, prin tehnica „scrierii întrupate“ – o tehnică de cercetare care înregistrează nuanțele fin texturate ale experienței trăite, trezește simțurile autorului și stimulează o rezonanță similară în cititori (Anderson, 2001, 2002a, 2002b).

4. Identificarea empatică

Prin identificarea empatică sau cunoașterea prin compasiune (Anderson, 1998, 2000), scriitorii, actorii, psihoterapeuții și oamenii de știință locuiesc lumea trăită a unei alte persoane sau obiect de studiu. Printr-o expunere perfectă de gesturi și tonuri de voce, un actor convinge un public că Macbeth este acolo. Psihoterapeuții participă la lumea vieții clienților lor, văzând lumea prin ochii clientului, ajutându-l să vadă posibilitățile pe care acesta nu le poate vedea pentru sine. La fel, biochimistul Jonas Salk (1983) s-a antrenat cu ceea ce a numit „perspectiva inversată“. Se imagina pe sine ca un virus sau o celulă canceroasă și se întreba cum ar acționa, dacă ar fi acel virus sau acea celulă canceroasă. O discuție extensivă pe tema empatiei, așa cum este ea folosită de marii artiști și oameni de știință, se găsește în Root-Bernstein (1999).

Intrinsec, identificarea empatică stimulează un întreg spectru de conștiință senzorială, mai ales aspectele subtile ale propriocepției și ale kinesteziei. Uneori, trebuie doar să ne amintim lucrurile pe care le făceam în mod natural, când eram copii. În fazele inițiale de identificare a unei teme de cercetare – Ciclul 1 – fac deseori un exercițiu experiențial, menit să faciliteze identificarea empatică a

cercetătorului cu un obiect, în asociere puternică cu un obiectiv de cercetare. În timpul unui astfel de exercițiu, cercetătoarea doctorandă Merry Coburn (2005), care studiază efectele psihologice și transformatoare ale drumeției pe distanțe lungi, a ales să se „identifice“ cu propriile ei cizme uzate de drumeție. Astfel, ea a descoperit proprietăți fizice și emoționale ale drumeției pe distanțe lungi, pe care nu le cunoștea înainte la nivel conștient.

5. Prin rănilor noastre

După ani de efectuat și monitorizat cercetări, sunt extrem de conștientă că stilul intuitiv al unui individ tinde să se stabilizeze de-a lungul liniilor de defect sau al rănilor din personalitate, într-o manieră înrudită cu conceptul vindecătorului rănit, descris de preotul catolic și contemplativul Henri Nouwen (1979). Pentru Nouwen, rănilor noastre omenești sunt locuri ale suferinței, dar și ale ospitalității pentru divinitate. La fel, antropologul medical Joan Halifax (1982, 1991) documentează rolul bolii extreme și al întâlnirilor apropiate cu moartea, ca evenimente cruciale pentru dezvoltarea capacității de vizionari la șamanii indigeni din toată lumea.

Dintr-o perspectivă spirituală, rănilor sunt și deschizături către lume. Cercetările de-a lungul liniilor de defect ale personalității tind să stimuleze schimbarea și să transforme aceste „deschizături“. Temele pe care studenții mei le aleg în cercetare sunt adesea acele aspecte ale personalității lor, care au nevoie de vindecare – fie în ei înșiși, fie în cultură, la nivel larg, fie ambele. Adesea, temele par să marcheze locuri din psihicul lor, în care ard cu strălucire. La rândul lor, constatările tind să ilumineze acest tărâm al luptei omenești pentru noi toți. Într-adevăr, căile intuiției pot fi și atât de personale, încât să fie chiar stânjenitoare. Unii cercetători sunt supărați să afle că exact aspectul istoriei lor personale, pe care îl evitau de ani de zile, este sursa primară a revelațiilor și a descoperirilor! Alții regresează la comportamente din copilărie, aducându-le încet în lumina conștientei, într-o manieră care nu se deosebește de cursul psihoterapiei. Uneori, aceste procese și revelații sunt strict personale, iar alteori ele aruncă lumină direct asupra temei investigației - sau ambele. Rolul meu este să îi ajut pe noii cercetători să distingă diferența între revelațiile personale și cele de cercetare - și le sugerez, din când în când, să ceară sprijinul profesional al unui terapeut sau ghid spiritual.

6. Combinații de canale intuitive

Experiența și observațiile mele cu privire la intuiție se corelează cu concluzia lui Petitmengin-Peugeot (1999), care spune că experiențele intuitive adesea combină mai multe canale de exprimare. Spre exemplu, imaginile interne se amestecă adesea cu sentimente și cu senzații corporale. Din experiența mea personală, corpul poate acționa ca un tot unitar, care exprimă imagini arhetipale și chiar conținuturi mitice prin senzații și mișcări, într-o manieră care este independentă de gândirea conștientă. După mine, se poate ca practicienii avansați care fac yoga tantrică în hinduism și în budismul tibetan să „vizualizeze“ o zeitate folosindu-și corpul fizic ca pe un câmp de energie proiectată.

În procesul de investigație intuitivă, este esențial ca cercetătorii să înregistreze sau să schițeze „conținutul“ unei revelații intuitive pe cea mai apropiată bucată de hârtie sau cu primul aparat de înregistrat pe care îl găsesc. Unele intuiții, cum ar fi visele sau imaginile vizuale, pot fi destul de elaborate, așa că fiți pregătiți să acordați timp acestei activități. Atunci când se poate, înregistrați intuiția în același mod senzorial în care a apărut. Dacă ați „auzit“ o melodie, cântați-o la un aparat de înregistrat. Dacă ați „văzut“ o imagine în imaginație, schițați-o – indiferent dacă aveți talent la desenat sau nu. Dacă vă vine să dansați, dansați și înregistrați ulterior pașii de dans. Dacă aveți tendința să exprimați intuițiile prin modalități kinestezice, să aveți la îndemână o cameră video, ca să vă înregistrați mișcărilor. Documentarea surselor de date și a contextului acestora este un element semnificativ care separă investigația științifică și școlărească de explorarea personală. Așa că este esențial ca cercetătorii intuitivi să găsească o modalitate de a documenta canalul de exprimare, contextul și conținutul intuițiilor - o modalitate care să funcționeze pentru ei în modul cel mai potrivit. Documentarea atentă dovedește măsura în care procesul de investigare intuitivă aduce revelații noi.

Însă natura nedezvoltată a intuiției tinde să se împotrivescă documentării; este nevoie de răbdare și uneori chiar de o voință extrem de puternică pentru a ține evidența revelațiilor intuitive, a canalelor intuitive folosite și a contextelor în care au apărut. Am sugerat mai devreme că cercetătorii intuitivi ar trebui să folosească ceea ce eu numesc o „Grilă de proces pentru codificarea intuițiilor“ (Anderson, 2000), pentru a documenta modurile senzoriale în care s-ar putea manifesta intuiția. Pe baza unor observații clinice asupra „transmisiilor“ (channels) intuitive făcute de Arnold Mindell (1982), grila de proces este o grilă simplă, care conține următoarele coloane: data, canal intuitiv vizual, canal intuitiv auditiv, canal intuitiv proprioceptiv, canal intuitiv kinestezic, canale intuitive combinate, detalii referitoare la context și conținutul intuiției. Intuițiile se înregistrează cronologic în grilă. Însă uneori, aptitudinile cognitive necesare pentru folosirea grilei de proces întrerup starea mentală calmă care este adesea atât de benefică pentru intuiție. De exemplu, cercetătoarea Sharon Hoffman (2003, 2004) nu reușea să folosească grila de proces, considerând că aceasta o disturbă prea mult. În loc de asta, ea și-a stabilit intenția de a fi martoră și de a își aminti procesul intuitiv după ce a avut loc și a-și înregistra revelațiile, contextul, modul de exprimare și procesul *după* eveniment.

Cinci cicluri de interpretare hermeneutică

Investigația intuitivă este un proces de cercetare hermeneutică, ce necesită cel puțin cinci cicluri succesive de interpretare. În ciclul 1, cercetătorul intuitiv clarifică și implică o temă de cercetare, cu ajutorul dialogului imaginar descris mai jos. În ciclul 2, cercetătorul reflectează asupra propriului mod de a înțelege tema, în lumina unor texte găsite în literatura existentă și referitoare la temă - și pregătește o listă de „filtre“ de interpretare preliminară, care reflectă – cât mai puțin ambiguu cu

putință – modul în care cercetătorul înțelege tema. Aceste filtre din ciclul 2 descriu modul în care cercetătorul înțelege tema de cercetare *înainte* de colectarea datelor inițiale. În acest capitol sunt prezentate mai multe exemple de astfel de filtre. În ciclul 3, cercetătorul adună date originale și le rezumă în relatări descriptive, în analize de conținut sau în portrete ale participanților la cercetare. În ciclul 4, cercetătorul prezintă un set final de filtre de interpretare, care s-au transformat în urma lucrului personal cu datele originale adunate în ciclul 3. În ciclul 5, cercetătorul integrează filtrele din ciclul 4 alături de ideile din literatura empirică și teoretică parcursă la începutul studiului și cu alte lucrări care devin relevante pe parcurs - așa cum se obișnuiește în secțiunea de Discuții a oricărui raport de cercetare.

În hermeneutică, în mod convențional, ciclul hermeneutic de interpretare implică un arc înainte și înapoi (e.g., Packer & Addison, 1989). Ciclurile 1 și 2 ale investigației intuitive reprezintă arcul înainte, în procesul de identificare a temei și de clarificare a modului preliminar de a o înțelege. Ciclurile 3, 4 și 5 reprezintă arcul înapoi, într-un proces de transformare a modului preliminar de înțelegere, prin modul de a înțelege al altora. Numărul ciclurilor de interpretare poate crește, dacă cercetătorul dorește să completeze cercetarea cu grupuri de rezonanță, așa cum este descris mai jos, în acest articol. Fiecare ciclu iterativ schimbă, rafinează și amplifică interpretarea pe care cercetătorul o dă experienței studiate. Fiecare ciclu conține atât date interne, cunoscute doar de cercetător, *cât și* date care pot fi verificate din exterior.

Pentru că, în investigația intuitivă, interpretarea se structurează în faze pe spirală, nu este întotdeauna clar unde e cel mai bine să prezentăm ciclurile iterative ale investigației intuitive într-un raport obișnuit de cercetare. Ca stil de scriere, raportul științific urmează un proces linear. Deși mă îndoiesc că proiectele de cercetare sunt așa de lineare și de ordonate, folosirea unui stil diferit de scriere a raportului în cazul investigației intuitive ar putea să creeze confuzie în rândurile cititorilor. Astfel, cercetătorii au ales să se adapteze la aceste uzanțe și să experimenteze, de-a lungul anilor, cu diferite amplasări ale ciclurilor. În general vorbind, cel mai bine este să plasăm ciclul 1 și o prezentare clară a temei de cercetare la sfârșitul secțiunii „Trecere în revistă a literaturii existente“ sau „Metode“. Logic, am putea să plasăm ciclul 1 la sfârșitul unei Introduceri, dar nu am văzut niciodată un ciclu 1 care să fie suficient de scurt pentru a putea fi plasat în acest loc. Rezultatele ciclului 2 pot urma după ciclul 1, în secțiunea „Trecere în revistă a literaturii existente“, sau pot apărea la începutul secțiunii de „Rezultate“. Filtrele de interpretare pentru ciclul 2 se pot folosi ca structură organizațională pentru „Trecerea în revistă a literaturii existente“, dacă ele au fost elaborate complet mai devreme, în decursul cercetării. Ciclul 3 se raportează întotdeauna la secțiunea „Rezultate“. Dacă raportul de la ciclul 2 este lung – așa cum se întâmplă deseori – ciclurile 2 și 3 se pot raporta ca secțiuni separate de Rezultate. Ciclurile 4 și 5 se raportează întotdeauna la secțiunea „Discuții“, punându-se astfel în valoare natura interpretativă a ciclurilor 4 și 5. Acestea sunt îndrumări generale, bazate pe experiență. Indiferent unde se plasează ciclurile în raportul de cercetare,

cercetătorii trebuie să identifice fiecare ciclu cu titluri denumind ciclul iterativ respectiv, astfel ca acestea să poată fi identificate clar, la rândul lor, de cititorii care nu sunt familiarizați cu cerințele investigației intuitive. Propunerile de cercetare ar trebui să includă o prezentare a ciclului 1, împreună cu o prezentare clară a temei de cercetare în secțiunea „Trecere în revistă a literaturii existente“ sau „Metode“. Dacă ciclul 2 este complet, filtrele preliminare de interpretare pentru ciclul 2 se pot prezenta la „Trecerea în revistă a literaturii existente“ sau ca o secțiune de „Rezultate preliminare“, într-o propunere de cercetare.

Un număr recent al *The Humanistic Psychologist* abordează și actualizează investigația intuitivă ca metodă hermeneutică de cercetare în științele umaniste. Acest număr conține exemple de investigații intuitive bazate pe cercetări în programe de doctorat, ale cercetătorilor Cortney Phelon (2004), Jay Dufrechou (2004), Sharon Hoffman (2004) și Vipassana Esbjörn-Hargens (2004). Aceste exemple prezintă un stil de scriere a raportului simplificat pentru investigația intuitivă, potrivit pentru publicarea în reviste.

Ciclul 1: Clarificarea și implicarea unei teme de cercetare

Într-o cercetare obișnuită, cercetătorul alege de obicei, o temă de cercetare pe baza cercetărilor actuale într-un domeniu de specializare academică și de interes științific. Însă în cazul investigației intuitive, cercetătorul începe prin a selecta un text sau o imagine care atrage sau solicită în mod repetat atenția cercetătorului intuitiv și care are legătură cu domeniul de interes al acestuia, într-un mod general și – adesea – obscur și ascuns. Textul sau imaginea aleasă devine „partenerul de dialog“ extern al cercetătorului în ciclul 1, pentru (a) a îl ajuta pe cercetător să clarifice o temă de cercetare, (b) a înțelege mai multe despre propriile sale procese intuitive, (c) a activa o intenție de a folosi intuiția pe parcursul cercetării și (d) a indica modurile unice în care s-ar putea prezenta intuiția în decursul unui anumit proiect de cercetare. Chiar și în cazurile în care partenerul de dialog pare imaginar sau intern, cred că este cel mai bine pentru cercetător să identifice un simbol sau o imagine exterioară, care să sprijine o expresie către exterior a acestor schimburi.

Deși cercetătorii pe care îi atrage folosirea investigației intuitive tind să aibă un stil personal intuitiv, investigația intuitivă poate fi extrem de utilă cercetătorilor care, după temperament, preferă gândirea analitică. Pentru „tipul gânditor“, folosirea investigației intuitive poate (a) să încurajeze revelațiile intuitive cu privire la anumite teme, (b) să lărgescă modurile de cunoaștere ale cercetătorului și (c) să încurajeze jocul și încântarea, în procesul de cercetare. Oricare ar fi nivelul lor de aptitudini, cercetătorii care folosesc această metodă, în mod inevitabil, își rafinează aptitudinile intuitive în cursul unei investigații intuitive.

Când predau investigația intuitivă, încep primul curs cu un exercițiu de experiență, pentru a îmi ajuta studenții la doctorat să găsească un text sau o imagine care să le direcționeze atenția către temele de cercetare care îi interesează. Studenții sunt adesea surprinși de ceea ce se întâmplă în timpul acestor exerciții de experiență. De exemplu, într-un studiu asupra extazului la misticii creștini, Susan

Carlock (2003) a fost surprinsă să vadă apariția în imaginația ei, la ciclul 1, a unei imagini vizuale a statuii Pieta de Michelangelo. Ulterior, în decursul cercetării, ea a descoperit că elementul suferinței era esențial pentru a înțelege extazul în rândul misticilor creștini. Printre textele și imaginile din ciclul 1 s-au numărat fotografiile, tablouri, simboluri, sculpturi, versuri de cântece, înregistrări, poeme, texte sacre sau scripturi, conversații din vise, „vise cu ochii deschiși“ repetitive, imagini de vis, notițe din jurnal, senzații corporale, idei sau imagini recurente sau înregistrări ale unor experiențe transformatoare personale care au legătură directă cu tema studiată.

Ciclul 2: Elaborarea filtrelor preliminare

În ciclul 2, cercetătorului intuitiv i se cere să își prezinte valorile și presupunerile personale cu privire la tema de cercetare, ca filtre preliminare, *înainte* de colectarea datelor originale. La identificarea filtrelor preliminare, cercetătorul – și, în cele din urmă, cititorul raportului final de cercetare - poate evalua cursul schimbării și al transformării care urmează în ciclurile 3, 4 și 5. Iar și iar, cercetătorii care mă contactează personal în legătură cu investigația intuitivă (pentru că le place, presupun) exclamă, cu o notă de neîncredere, că „E așa de cinstită!“.

În ciclul 2, cercetătorul re-implică tema de cercetare, prin activități dialectice menite să ajute cercetătorul să discearnă valorile și presupunerile pe care le aduc cu ei în temă, de la bun început. De obicei, ciclul 2 se face în același timp cu parcurgerea literaturii care are legătură cu o anumită temă. Progresul dialectic dă cercetătorului informații care stimulează discernământul și auto-analiza. Cercetătorii intuitivi sunt adesea surprinși de ceea ce află despre temă - și chiar despre ei înșiși - în cadrul acestui proces. Sincer, dacă cercetătorii nu sunt surprinși de ceea ce află, mă întreb dacă într-adevăr, sunt implicați într-un dialog sincer.

Acest proces dialectic se poate desfășura atât în moduri introspective, cât și în moduri expresive. Până acum, cercetătorii care au ales ca metodă investigația intuitivă tind să folosească stiluri de personalități introvertite, introspective. Cum și eu împărtășesc acest stil de personalitate, am elaborat cu ușurință proceduri pentru ciclul 2, care valorifică reflecțiile mele personale. Cercetătorii se angajează în reflecții dialectice cu texte care au legătură directă cu tema de cercetare și notează revelațiile într-un jurnal sau într-un portofoliu, cam la fel ca și la ciclul 1.

Însă – și din fericire – investigația intuitivă nu este numai pentru introvertiți ca mine. Chiar și eu descopăr revelații prin conversații cu alții și prin activități legate de tema mea de cercetare. Conversațiile de grup cu oameni care împărtășesc preocupări comune și care pun întrebări pe care eu nu le stimulez conștient sunt deosebit de informative. Cum predau la o instituție de învățământ superior, aceste conversații se produc, de obicei, cu studenții și cu colegii. O altă cercetătoare intuitivă, Sharon Hoffman (2003, 2004), nu reușea deloc să articuleze filtrele de interpretare. Într-un sfârșit, a cerut unui prieten apropiat să o intervieveze, a înregistrat interviul și a extras cu ușurință filtrele după aceea.

Astfel, deși dialogul angajat cu textele este procedura cea mai dezvoltată la ora actuală, aş dori să încurajez viitorii cercetători intuitivi să ia în considerare și procese sociale mai implicate, în cadrul ciclului 2. De exemplu, clarificarea valorilor și presupunerilor personale referitoare la o temă se poate face și prin psihodramă sau prin implicarea în acțiuni sociale care au legătură directă cu tema. O altă opțiune poate fi o serie de interviuri incisive, în care cercetătorul să fie intervievat de alții, care au cunoștințe deosebite în legătură cu tema respectivă. Acum există proceduri de interviu excelente, în domeniul metodelor de cercetare calitativă. În special procedurile aferente investigațiilor bazate pe focus grupuri (e.g., Fern, 2001; Morgan, 1988, 1993; Stewart & Shamdasani, 1990) sau investigației prin acțiune (e.g., Fisher, Rooke, & Torbert, 2000; Reason, 1988, 1994) se pot adapta cu ușurință în acest scop. Abordarea prin dialog (Halling, Leifer, & Rowe, 2005) și investigația dialogică a revelațiilor (O'Fallon & Kramer, 1998) sunt două abordări de cercetare recente care valorifică dialogul, ca sursă de informații pe o temă. Oricare ar fi activitățile dialectice alese, desigur, acestea trebuie înregistrate. Apoi, cercetătorul folosește aceste „texte“ ca bază, pentru a genera filtrele preliminare din ciclul 2.

Alegerea textelor potrivite la ciclul 2 necesită o pregătire mai studiată decât identificarea unui text sau a unei imagini pentru ciclul 1. Pentru alegerea textelor potrivite, trebuie să fiți deja familiarizat pe larg cu textele teoretice, empirice, literare sau istorice care au legătură cu tema dumneavoastră de cercetare. Un lucru care este specific, în legătură cu textele potrivite din ciclul 2, este includerea textelor literare sau istorice care au legătură directă cu tema. De exemplu, în studiul lui Susan Carlock (2003) asupra extazului adevărat la misticii creștini, Carlock a reflectat asupra scrierilor și vieților a patru mistici creștini. Ea a ales, în special, să studieze texte scrise de misticii creștini care îndeplineau trei criterii: (a) misticii erau descriși de contemporani ca emanând extaz, (b) misticii au scris despre experiența lor extatică și (c) scrierile acestora erau disponibile în limba engleză. Cei patru mistici aleși pentru ciclul 2 au fost Francis de Assisi, Claire de Assisi, Mechthild de Magdeburg și Fratele Laurențiu. Ulterior, în ciclul 3, cercetătoarea a ales alte texte, de alți mistici creștini documentați istoric. Ea a folosit aceste texte istorice, pentru că sentimentul ei era că textele contemporane, inclusiv interviurile, nu ar oferi perspectiva profundă pe care o dorea pentru studiul ei. Într-un studiu cu privire la prezența vindecătoare la un psihoterapeut, Cortney Phelon (2001, 2004) a ales pentru ciclul 2 o varietate de texte teoretice și empirice care descriau „prezența“. Printre aceste texte s-au numărat scrierile filosofice ale unor fenomenologi europeni, discursurile spirituale ale unor învățători zen budiști, scrierile clinice ale unor psihoterapeuți specialiști în terapie existențială și transpersonală și concluziile unor cercetări în domeniul nursingului și al îngrijirii pastorale, care descriau dimensiuni ale „prezenței“ în îngrijirea pacienților și în contextul consilierii pastorale. Din această gamă largă de surse, cercetătoarea a ales texte care ofereau (a) o perspectivă novatoare asupra „prezenței“ vindecătoare, (b) varietate și (c) care comunicau clar „prezența“.

În cercetarea intuitivă, filtrele sunt *atât* un mod de a vedea o temă, *cât* și ceea ce se vede. Cu toții „purtăm“ uneori ochelari cu filtre. De obicei, adesea în numele unei funcționări sănătoase, nu suntem conștienți sau ignorăm multe moduri în care obiceiurile, istoriile, biologia și cultura ne modelează felul în care percepem și înțelegem lumea. În investigația intuitivă, cercetătorul încearcă să discearnă și să recunoască aceste filtre, pe cât mai bine îi stă în putință, legându-le cu tema de cercetare. Multe din valorile și presupunerile noastre sunt atât de profund încastrate în biologia, în personalitatea și în cultura noastră, încât identificarea lor este aproape imposibilă. Ele sunt o parte din ideologia noastră inconștientă, așa cum aspecte ale rasismului și sexismului erau „inconștiente“ în Occident, în prima parte a secolului 20. Identificarea unei singure valori sau presupuneri necesită un feedback de contrast, care să asigure suficientă „fricțiune“ creatoare pentru a se putea produce un proces de discernământ în stare conștientă.

În investigația intuitivă, articularea filtrelor *nu* intenționează să le identifice și să le izoleze, pentru a nu influența procesul de cercetare – adică, să le dea la o parte. Mai degrabă, metoda este una puternic hermeneutică și personală. Filtrele nu sunt îndepărtate din procesul de cercetare, în efortul de a fi „obiectivi“. Filtrele se identifică pentru a putea fi rafinate în decursul cercetării. La articularea filtrelor preliminare, cercetătorul intuitiv pune filtrele preliminare sub lumina unei analize complete și le invită să se transforme, să fie revizuite, îndepărtate, amplificate și rafinate, pe măsură ce sunt parcurse ciclurile de interpretare.

Am ales cuvântul „filtre“ pentru a descrie acest proces, pe baza experienței mele de lucru cu microscopul, într-un laborator de citologie umană, în practica mea ca student, la vârsta de 20 de ani. Am fost uimită de nivelurile de organizare pe care le dezvăluiau pe o singură lamelă de preparat. Dezvăluiam „lumi“ întregi prin simpla schimbare a lentilelor de microscop. Nici înainte și nici de atunci încoace nu am mai trăit atât de visceral natura realității care scapă percepției mele obișnuite. Nivelul meu obișnuit de înțelegere a fost spulberat. Pe loc mi-am dat seama că ceea ce văd și ceea ce înțeleg este extrem de limitat de cine sunt eu din punct de vedere biologic, intelectual, istoric și cultural. Această revelație te umilește și te bănuie întotdeauna. Ea mă împinge și să folosesc cuvinte de proveniență optică pentru a descrie presupunerile structurale și perceptuale pe care se fixează ceea ce vedem și înțelegem. Însă intenția investigației intuitive nu este să favorizeze percepția vizuală, prin folosirea acestor cuvinte pentru a semnală limitele cunoașterii omenești.

Pur și simplu, investigația intuitivă este suficient de curajoasă, încât să provoace însăși noțiunea de obiectivitate. Noțiunea de obiectivitate face parte din ideologia inconștientă a culturii occidentale. Vestea cea bună – sau vestea cea rea, depinde din ce punct de vedere privești – este că ceea ce știm depinde de punctul nostru de vedere sau de unghiul de percepție. Recent, comunități mici de gândire, cum ar fi filosofia fenomenologică, budismul și anumite domenii ale fizicii, au pus la îndoială noțiunea obiectivității obișnuite.

După ceea ce pare adesea ca o lungă perioadă de reflecție, în ciclul 2, identificarea filtrelor preliminare, de obicei, este ușoară și rapidă, mai

asemănătoare cu un brainstorming, decât cu un proces formal. La un moment dat, cercetătorul simte pur și simplu, când a citit și studiat destule texte. Se elaborează o listă cu filtrele posibile.

Stilurile intuitive și intelectuale sunt mai variate decât se recunoaște în general, astfel că modurile în care cercetătorii intuitivi generează această listă inițială de filtre variază mult. Tendința mea este să fac un brainstorming și să le schițez pe hârtie cu cuvinte cheie, până ce simt că lista este completă. Apoi revin și le sortez, le organizez și le reformulez, astfel încât ele să poată fi înțelese de alții. Am studenți care „văd“ filtrele ca scene sau tablouri în vise, atât în ciclul 2, cât și ulterior, în ciclul 4. Uneori, lista inițială de filtre este destul de lungă și are tendința să includă tot ce simte și crede cercetătorul că este important în legătură cu tema, fără nici o încercare de a stabili priorități. Expresia obișnuită, „tot, cu cățel, cu purcel“ se potrivește bine acestei experiențe. După generarea listei inițiale, cercetătorul trebuie să o revadă și să o aranjeze în ordinea priorităților, pentru a identifica modele sau nuclee de idei. Printr-un proces de combinare, reorganizare și identificare a modelelor care apar, lista de filtre se scurtează, de obicei, la mai puțin de o duzină. Cercetătorul își prezintă modul în care înțelege tema sub forma unor filtre preliminare, la sfârșitul ciclului 2.

Până acum, la încurajarea mea, cei mai mulți dintre cercetătorii intuitivi au generat și au prezentat filtrele preliminare ale ciclului 2 și filtrele finale din ciclul 4 ca pe liste, astfel încât comunicarea să fie simplă și ușoară. Cum listele par lineare și convenționale, Sharon Hoffman (2003, 2004) și Aurora Hill (2005) au inclus și prezentări simbolice și grafice ale filtrelor, care invită cercetătorii să aprecieze dimensiunile inter-relaționale implicite dintre filtre. Încurajez viitorii cercetători intuitivi să studieze o varietate de moduri potrivite din punct de vedere literar, grafic și tehnologic pentru prezentare, pentru a putea transmite o formă de înțelegere mai holistică și mai adecvată părții drepte a creierului, atunci când este cazul.

Iată două exemple de filtre din ciclul 2, care ar putea clarifica procesul. În studiul asupra extazului, citat mai devreme, Carlock a descoperit inițial 33 de filtre. După o perioadă de odihnă și de retragere a atenției de la aceste scrieri, Carlock a sintetizat lista de 33 de filtre la 6, ca listă finală la ciclul 2: (a) interiorizarea sărăciei prin renunțarea la plăcerile lumii; (b) imitarea vieții lui Christos și a personajului Iisus; (c) dorința de a se abandona pe sine lui Dumnezeu; (d) iubirea lui Dumnezeu, doar de dragul lui Dumnezeu; (e) dorința prezenței directe a lui Dumnezeu și (f) deschiderea față de iubirea lui Dumnezeu, chiar și în absența aparentă a acestuia. Pentru a studia natura ca inspirație în expresia artistică, Catherine Manos (2005) a intervievat femei artiste contemporane, a căror expresie artistică este generată de o legătură continuă cu mediul înconjurător. „Textele“ pe care le-a folosit pentru a elabora filtrele din ciclul 2 au fost arta și scrierile a două artiste „ale naturii“, anume Hildegard von Bingen și Georgia O'Keeffe. După ce a vizionat colecțiile de muzeu ale lucrărilor acestora și a studiat săptămânal arta artistelor vreme de mai multe luni, Manos a identificat 15 filtre preliminare. Printre acestea se numără următoarele: (a) artiștii care lucrează cu natura sunt sensibilizați

la fluxuri și nuanțe care adesea trec neobservate în natură; (b) sensibilitatea față de lumea naturală crește cu timpul petrecut în natură atunci când artistul lucrează la o operă de artă; (c) artiștii care lucrează cu natura sunt conștienți de *simulacre*, aspecte ale naturii care par să aibă caracteristici umane sau animale; și (d) viața spirituală a artiștilor și creativitatea acestora sunt în strânsă legătură și se amplifică una pe alta.

Ciclul 3: Adunarea datelor și pregătirea rapoartelor sumare

În această fază, cercetătorul (a) identifică cele mai bune surse de date pentru tema de cercetare, (b) elaborează criteriile pentru selectarea informatorilor în cercetare sau pentru selectarea documentelor istorice, empirice sau literare existente, (c) adună datele și (d) apoi pregătește rapoartele sumare, într-o manieră cât mai descriptivă cu putință. Adesea avem la dispoziție foarte multe date calitative și cantitative, astfel că această alegere esențială este de multe ori una greu de făcut. Cel mai important lucru – datele adunate trebuie să conțină informații relevante pentru nucleul, pentru esența temei de cercetare. Uneori este tentant să alegem datele care sunt disponibile în mod convenabil. Vă rog să nu faceți acest lucru. Cum investigația intuitivă stimulează un proces în profunzime, alegeți sursele de date care vă vor satisface pasiunea ca cercetător. Dacă respondenții (sau alte surse de date) duc investigația într-o direcție pe care nu ați anticipat-o, investigația intuitivă se derulează așa cum trebuie, descoperind lucruri noi.

După colectarea datelor, în funcție de tipul de date adunate, cercetătorul organizează și rezumă datele de cercetare, folosind metode cum ar fi analiza tematică de conținut, rezumate descriptive, portrete (Moustakas, 1990) sau analiza statistică obișnuită. Aceste rapoarte sumare permit cercetătorului să revadă și să organizeze datele înainte de etapa de interpretare din Ciclul 4 - și permit cercetătorilor să revadă aceste date într-o formă descriptivă.

La acest punct din parcursul investigației intuitive ca metodă, cercetătorii cei mai intuitivi au ales să adune date empirice originale, sub formă de interviuri sau povești narative ale unor participanți care corespund unor anumite criterii. Cercetătoarea intuitivă Susan Carlock (2003) a ales însă o serie suplimentară de texte mistice în legătură cu extazul pentru acest ciclu 3, mai degrabă decât să adune date de la misticii creștini contemporani, datorită profunzimii spirituale a surselor literare istorice în legătură cu acest subiect. Mulți cercetători au încurajat și expresia artistică (Hill, 2005; Hoffman, 2003, 2004; Manos, 2005; Rickards, 2004). Nici un cercetător intuitiv nu a adunat doar date cantitative pentru ciclul 3 - deși, teoretic, acest lucru este posibil.

Printre modurile în care s-au făcut rezumatele de date s-au numărat analiza de conținut a unor povești (Dufrechou 2004, Phelon 2001, 2004), transcripturi de interviuri editate (Esbjörn-Hargens, 2004, 2005), portrete verbale (Coleman 2000, Rickards 2004), portrete verbale puse în context istoric (Carlock, 2003), portrete verbale ale artiștilor, însoțite de exemple ilustrative ale artei acestora (Manos, 2005). Viitorii cercetători intuitivi sunt încurajați să citească ei înșiși aceste disertații, pentru a putea aprecia varietatea procedurilor de recrutare, a tipurilor de

date calitative adunate, precum și stilul de prezentare a datelor. În această secțiune urmează exemple de caz pe ciclul 3, însă acestea sunt prea scurte pentru a reprezenta stilurile unice și expresive ale cercetătorilor intuitivi citați în acest capitol.

Într-un studiu asupra doliului și altor emoții profunde ca reacție la natură, Jay P. Dufrechou (2002, 2004) a adunat povești de la 40 de participanți la cercetare, în principal prin corespondență prin e-mail cu participanții. Majoritatea participanților săi au fost recrutați prin schimburi de e-mail cu membrii Institutului de Științe Noetice (IONS). Dufrechou a încurajat respondenții să scrie într-un stil menit să descrie experiențe de trăire, „întrupat“, plin de detalii senzoriale, viscerale și kinestezice (Anderson, 2001, 2002a, 2002b). În ciclul 3, cercetătorul a prezentat o analiză calitativă tematică a poveștilor și a prezentat acest rezumat descriptiv al datelor, împreună cu citate cuprinzătoare din poveștile participanților. Temele prezentate au fost doliul de natură ecologică, vindecarea, sentimentul de a fi insignifiant, mijloace de existență, tânjirea după o legătură senzorială profundă sau o armonie cu natura, experiența divinității prin legătura senzorială profundă cu natura, conștientizarea rupturii sau a pierderii sursei și întoarcerea la natură ca parte integrantă.

Sharon Hoffman (2003, 2004) a studiat modul de istorisire a poveștii personale – ca mod de legătură compasională. Partea de început a studiului a implicat colaborarea creativă cu o femeie bolnavă de cancer de sân care a împărtășit povestea existenței ei. În ciclul 3, povestea femeii a fost prezentată la 95 de participanți, într-o expoziție interactivă de medii combinate din San Francisco, California. Expoziția a prezentat fotografie, poezie, pictură, narațiuni, un mulaj al unui sân, o înregistrare audio a povestitorului și muzică în legătură directă cu povestea. Printre caracteristicile esențiale de design ale expoziției s-au numărat (a) o intrare ritualică în spațiu, (b) un spațiu estetic plăcut, (c) poziționarea unor stații pentru reflecție și exprimare personală a participanților, (d) materiale de calitate în apropierea muzeului și (e) ocazia de a se implica fizic cu materialele. Acest din urmă punct a cuprins și ocazia de a încerca pălăriile purtate de povestitor după ce a făcut chimioterapie și și-a pierdut părul. A fost invitat publicul larg, împreună cu prietenii și cunoștințele cercetătoarei. Stațiile din apropierea fiecărui exponat invitau participanții să deseneze sau să transmită impresii scrise. După ce părăseau zona de expoziție, participanții erau rugați să completeze un chestionar cu privire la expoziție și la reacțiile pe care le-au avut. Reacțiile estetice ale cercetătoarei față de expresiile creatoare ale participanților au fost și ele incluse printre date. Rezumatele de date au urmat un stil narativ.

Într-un studiu cu privire la rolul activităților „întunecate“ alese conștient asupra dezvoltării psiho-spirituale a femeii, Diane Rickards (2004) a intervievat femei irlandeze, franțuzoaice, olandeze, belgiene, poloneze, rusoase și americane, implicate în activități de spionaj în timpul celui de al doilea război mondial. Lucrarea s-a născut din interesul cercetătoarei, legat de „înțelegerea naturii feminine atribuite în mod tradițional umbrei feminine din cultura occidentală“, prin „poveștile autentice ale unor femei care au lucrat sub acoperire în teritorii inamice“

(p.iii). Rickard a făcut recrutarea acestor femei – acum având vârste de 80 și 90 de ani – în multe forme: surse de internet, articole de ziar, networking, zvonuri, arhive și contacte militare. Rickards a ales și a intervievat femei care au corespuns următoarelor criterii: (a) au lucrat sub acoperire în teritorii periculoase, în perioada celui de al doilea război mondial, pentru un grup de rezistență sau/și o organizație militară și (b) erau lucide și puteau susține procesul de interviu. Confidențialitatea s-a respectat cu strictețe - inclusiv distrugerea propriilor însemnări ale cercetătoarei la încheierea investigației. Adunarea datelor a luat forma unor interviuri în profunzime, care au inclus adesea pozele, arta sau alte expresii personale ale femeilor. Rickards a colectat și date cantitative demografice și istorice, acolo unde a fost cazul. Rezumatele de date din ciclul 3 ale cercetătoarei oferă portrete literare ale fiecărei femei, folosind proceduri din cercetarea heuristică (Moustakas, 1990).

Ciclul 4: Transformarea și rafinarea filtrelor

Folosind filtrele hermeneutice elaborate în ciclul 2, cercetătorul interpretează datele în ordine, pentru a-și modifica, nega, îndepărta, reorganiza și lărgi propriul mod de a înțelege tema de cercetare. Acest ciclu invită cercetătorii să își lărgescă și să își rafineze modul prealabil de înțelegere a temei, prin incorporarea experiențelor altora; el reprezintă rezumatul de constatări al cercetătorului, pe baza propriei sale interpretări asupra datelor din ciclul 3. Prin compararea filtrelor din ciclul 2 cu cele din ciclul 4, cititorul unei investigații intuitive poate aprecia modificările și rafinarea pe care a suferit-o modul de înțelegere al cercetătorului, în legătură cu tema de cercetare.

Pe parcursul investigației intuitive, cea mai importantă caracteristică a interpretării datelor sunt „realizările“ intuitive – acele momente de iluminare, când datele încep să capete o formă în fața cercetătorului. Modelele par să se dezvăluie singure, cu fiecare set de informații. De obicei, eu lucrez cu hârtie și creion și desenez cercuri mici și mari – care reprezintă teme sau idei dispartate – și deplasez modelele și schimb relațiile între cercuri și dimensiunea cercurilor, ca într-un fel de diagramă Venn mobilă. Cunosc alți cercetători, care lucrează mai verbal – pun laolaltă idei într-o serie de teme inter-relaționate, de povești, secvențe sau caracteristici ireductibile ale experienței studiate. Acest proces de interpretare poate să dureze mai multe zile sau săptămâni, cu perioade de odihnă sau de incubare între sesiunile de lucru.

Comunicarea filtrelor trebuie să fie clară și precisă și necesită o mare doză de discernământ intelectual și cognitiv. Mulți cercetători intuitivi excelează în explorarea proceselor inconștiente și intuitive, dar găsesc articularea cognitivă a filtrelor de la ciclul 4 dificilă. Cea mai bună sugestie pe care o am, în acest sens, este pur și simplu să vă acordați suficient timp și să permiteți revelațiilor intuitive să se integreze într-o expresie clară, fără a forța voit procesul.

Aici, poate mai mult decât în oricare altul dintre ciclurile investigației intuitive, familiaritatea cercetătorului cu propriul său stil intuitiv este cheia reușitei ciclului 4. Cunoscând modul în care funcționează procesul nostru intuitiv, este mai

ușor să cultivăm și să stimulăm revelațiile intuitive. Sunt atât de impresionată de varietatea de stiluri intuitive, încât uneori am sentimentul că există tot atâtea stiluri intuitive câți oameni există. Stilul intuitiv pare să depindă de personalitatea și de povestea noastră unică - și adesea, de ceea ce credem că sunt cele mai proaste calități ale noastre. De exemplu, sensibilitatea mea extremă la modificările modelelor de comunicare în grupuri mă face un bun psiholog social. Am studenți care sunt atât de sensibili din punct de vedere emoțional, încât sunt remarcabil de versați în diagnosticarea clinică sau în observarea semnelor non-verbale, în comparație cu alții. Într-o secțiune anterioară a acestui capitol, intitulată „Ce este intuiția?“, am identificat șase moduri de intuiție.

Urmează trei exemple de filtre din ciclul 4, din investigații intuitive recente:

Becky Coleman (2000) a studiat procesul de vindecare a obezității la 6 femei supraponderale, inclusiv ea însăși - ca cercetător și ca participant. Toate femeile și-au perceput problemele cu alimentația și greutatea, ca mersul pe „linia subțire dintre susținerea unei păreri pozitive necondiționate față de sine și onorarea propriei lor nevoi sănătoase pentru schimbare“ (p.2). Interpretarea finală pe care Coleman (2000) a dat-o discuțiilor cu femeile a dezvăluit șase filtre, care caracterizau relația femeilor cu dimensiunea corporală, greutatea și constituția corectă. Ea a raportat aceste interpretări împreună cu citate consistente și expresii creatoare provenite de la participante. Mai jos, câte un citat de la una dintre participante sau o descriere a lui Coleman însoțește fiecare filtru:

1. *Motivația pentru schimbare.* „Îmi fac timpul de care este nevoie ca să am grijă de mine ... Ideea nu e să pierd în greutate, ci să îmi fac corpul sănătos și să îl las să își găsească propria greutate, în timpul de care are nevoie (p. 155)“.
2. *Înțelepciunea spațiului.* „Povestea Tarei a inclus [simboluri și imagini] referitoare la energia ei mare de 'a ocupa spațiul', în situații foarte amenințătoare ca și copil.“ (p. 189).
3. *Învățare și cunoaștere.* Pentru descoperirea unei dimensiuni corporale „corecte“, femeile din acest studiu și-au incorporat propriile moduri de cunoaștere, inclusiv proprietatea asupra experienței lor legate de obezitate, o simpatie cu „separarea“ culturală între „trup și minte la fete și la femei“, recunoașterea „dimensiunii corporale corecte“ suprapusă peste cunoașterea nevoilor proprii și cunoașterea în colaborare (pp. 195, 221-228).
4. *Iubirea ca putere.* „Ceea ce este cu adevărat important pentru mine... este ca [un plan comercial de regim alimentar] să vină din regulile masculine și să îmi fie exterior, să fie în afara mea. Când îmi stabilesc limita din interior, lucrul se leagă de inimă“ (p.233).
5. *Chemarea de a diferenția și de a accepta tensiunile legate de creșterea personală.* „Am trecut prin propriul meu proces de a judeca [metodele de pierdere în greutate ale altor femei] ... înainte ... am înțeles că avem cu toatele propriile noastre moduri.“ (p. 257)

6. *Căutarea sensului.* „[Marion Woodman] a fost una dintre primele autoare pe care le-am citit, care nu vedea greutatea corporală ca pe o chestiune de calorii, genul de numărare caloriile...” (p.277).

Aurora Hill (2005) a folosit investigația intuitivă pentru a studia experiența bucuriei, așa cum și-o aminteau femeile, într-un grup de 12 femei indiene americane. Sprijinită de conducătoarea tribului, Bunica Doris Riverbird, Hill a invitat femeile de pe Insula Țestoasei Chautauqua și din Nația Orientală Lenape din Pennsylvania la un ritual de rememorare și povestire a bucuriei. Într-un cerc de ceremonie, femeile și-au spus și și-au împărtășit amintirile legate de bucurie. Ritualul a fost înregistrat și transcris. Hill și-a bazat filtrele din ciclul 4 pe transcripturile evenimentului și pe un interviu independent cu un grefier profesionist. Filtrele identificate de Hill pentru ciclul 4 descriau bucuria ca pe o experiență cu fațete multiple, adesea ca un eveniment *sau* o stare de a fi, însoțită de sentimente puternice. Caracteristicile bucuriei erau (a) o calitate de adevăr, exprimată în prezența bunătații și a frumuseții; (b) o calitate misterioasă, exprimată printr-un simț a ceea ce este magic, trecător și eluziv; (c) o calitate somatică, exprimată printre femei în limbaj proprioceptiv și kinestezic; (d) o calitate pozitivă, exprimată ca și recunoștință și apreciere; (e) o calitate spirituală exprimată prin învățăături și practici ale indienilor americani; (f) o calitate care afirmă viața, exprimată printr-un sentiment de acceptare necondiționată și de binecuvântare; (g) o calitate de co-creație, exprimată prin viața împreună în comunitate; (h) energie și „prezență”; (i) conștiința unei pierderi, atunci când bucuria nu este prezentă în viața lor; (j) o gamă și o varietate de stări de conștiință; (k) asociații specifice legate de timp și spațiu; și (l) o asociere puternică cu lumina, în multiplele ei nuanțe.

Pentru că este atât de important să identificăm clar gradul de schimbare în ceea ce privește perspectiva cercetătorului, între filtrele din ciclul 2 și cele din ciclul 4, Vipassana Esbjörn-Hargens (2003, 2004) a elaborat trei categorii, pentru a își prezenta filtrele din ciclul 4: filtre noi, schimbarea, filtre inițiale. Filtrele noi înseamnă realizări, înțelegeri care sunt total noi și neașteptate; schimbarea înseamnă o progresie semnificativă, prin schimbare, de la filtrele prezentate în ciclul 2; iar filtrele inițiale („filtrele-sămânță”) înseamnă filtrele care apăreau la nivel incipient în filtrele ciclului 2, dar se nuanțează și se dezvoltă mult în cursul investigației intuitive. Această formulare în trei categorii pentru prezentarea filtrelor la ciclul 4 permite cititorului să economisească timpul și efortul necesare pentru a face el însuși comparațiile profunde între filtrele de la ciclul 2 și cele de la ciclul 4. Esbjörn-Hargens a identificat patru filtre noi: (a) experiențele din copilărie, de la viziuni la traumatisme, servesc drept catalizatori pentru sensibilitatea spirituală a corpului; (b) corpul servește drept barometru în care intuițiile trec în plan fizic; (c) transformarea corpului apare la nivel celular; și (d) întruparea este o alegere deliberată. Filtrele ei de schimbare au cuprins „interpretarea ei centrală” că femeile care se dedică unei căi spirituale tind să treacă printr-un proces de „dez-identificare” și de „re-identificare” cu corpul. Două filtre

de schimbare suplimentare au fost următoarele: (a) sexualitatea este o parte integrantă a întrupării și (b) aducerea spiritului în materie, în mod intenționat. Cele șase filtre-sămânță ale cercetătoarei au fost: (a) maturizarea spirituală cuprinde o trezire energetică a corpului; (b) granițele – între mine și tine, între lume și sine – sunt trăite ca permeabile; (c) auto-referința sau conștiința „eu-lui“ este fluidă și flexibilă, nefiind fixată în corp; (d) contemplarea morții aduce în atenție caracterul imediat al vieții; (e) femeile sunt învățători naturali de întrupare conștientă; (f) investigarea relației între corp și spirit aprofundează și însuflețește experiența de existenței întrupate.

Ciclul 5: Integrarea concluziilor și trecerea în revistă a literaturii

În ciclul 5, cercetătorul intuitiv face un pas înapoi și se depărtează de întregul proces de cercetare de până acum, luând în considerare din nou toate aspectele studiului, ca și cum ar face un cerc hermeneutic mai mare în jurul cercului hermeneutic prescris de arcurile dus-întors ale studiului. Într-un studiu empiric obișnuit, cercetătorul revine întotdeauna la trecerea în revistă a literaturii, efectuată înainte de colectarea datelor - și reevaluează această bibliografie teoretică și empirică în lumina rezultatelor și invers. Arcul integrator final al investigației intuitive este încă și mai dificil. Nu numai că cercetătorul trebuie să reevalueze literatura în lumina rezultatelor studiului, dar trebuie și să evalueze eficacitatea procesului de interpretare al celor cinci cicluri. Cu alte cuvinte, cercetătorul trebuie să determine ce anume are valoare cu privire la studiu și ce nu, sortând activele și pasivele ciclurilor de interpretare și determinând ce se poate spune acum, despre tema de cercetare – inclusiv ceea ce simte cercetătorul că încă nu este dezvăluit. Pentru că interpretarea finală a unui studiu este importantă în orice proiect de cercetare, date fiind tendințele pozitivismului, cercetarea obișnuită tinde să sublinieze rezultatele, mai mult decât secțiunea de discuții a unui raport de cercetare. În investigația intuitivă, interpretarea finală a cercetătorului este decisivă.

Dificultăți și caracteristici ale investigației intuitive

Nu este ușor să faci investigație intuitivă și să o faci bine. Pe lângă cerințele legate de analiza în profunzime, investigația intuitivă necesită o perspectivă post-modernă, care nu este ușor de obținut în contextul sensibilităților pozitivistice, încă atât de vast răspândite în științele umaniste. Cercetătorii intuitivi trebuie să gândească neconvențional și creator - și să lucreze adesea independent. Baza și procedurile hermeneutice ale investigației intuitive dezvăluie o realitate a lumii în flux, mutabilă, provocând astfel noțiunile convenționale ale unei viziuni statice a lumii, care este separată și se poate distinge de cel care o cunoaște. În cadrul structurii sale de interpretare, investigația intuitivă încurajează noi viziuni ale viitorului – și le face posibile.

Uneori sunt întrebată, „Ceea ce faci tu chiar e știință?“ Răspund „da“, pe deplin conștientă că responsabilitatea de a demonstra valoarea și eficacitatea unei investigații intuitive aparține cercetătorului intuitiv însuși.

Dificultățile și caracteristicile investigației intuitive sunt, după cum urmează:

1. Caracterul riguros

Intuiția nu se aliniază cu ușurință la aptitudinile specifice părții stângi a creierului, de care este nevoie pentru documentare. Chiar și așa, o documentare riguroasă este ceea ce face diferența între rezolvarea cotidiană a problemelor și investigația științifică. Zi de zi, facem presupuneri cu privire la relațiile dintre un lucru și altul și privim la lucrarea lumii, pentru a stabili dacă avem sau nu dreptate. Însă într-o abordare științifică, ținem evidența a ceea ce se întâmplă și a condițiilor din jur și le înregistrăm chiar dacă nu suntem siguri de relevanța unui lucru. Cum investigația intuitivă folosește intuițiile ca date și informații revelatoare pentru interpretare, intuițiile trebuie înregistrate împreună cu trăsăturile specifice ale contextului și cu modul lor de exprimare, așa cum am descris mai devreme în acest capitol.

2. Adevărul, indiferent ce s-ar întâmpla

Un aspect important al documentării riguroase în investigația intuitivă este să spunem tot adevărul cu privire la cursul cercetării, inclusiv (a) greșelile făcute, (b) procedurile și planurile care nu au funcționat; (c) temerile și confuziile cercetătorului; (d) procesul și conținutul interpretării intuitive, și (e) ceea ce rămâne nerezolvat sau problematic cu privire la temă sau la metodă. Dat fiind gradul de prelucrare inconștientă a informației, este imposibil să știm dinainte ce anume va fi relevant pentru procesul de interpretare. Există o serie de „accidente“ faimoase în știință, de așa-numite greșeli care pot da ocazia unor descoperiri importante. Înregistrați-le și raportați-le.

De asemenea, o investigație intuitivă nu se consideră reușită decât dacă cel care citește raportul de cercetare înțelege stilul de prelucrare intuitivă al cercetătorului și materia prin care s-au manifestat intuițiile în cursul ciclurilor de interpretare, inclusiv deformările, încetinirile, căile fără ieșire și cursul călătoriei inconșiente. A se vedea secțiunea de validitate de mai jos, pentru mai multe idei referitoare la stilul de scriere în investigația intuitivă. Modul cel mai direct de a revela procesul intuitiv este printr-un exemplu vast (e.g., Esbjörn-Hargens, 2004).

3. Evitarea circularității

Procesul intuitiv în sine tinde să aibă un aer nefericit de certitudine. Credința că intuiția este mai precisă sau mai convingătoare decât alte surse de informație este seducătoare și nepotrivită. Ca urmare, cercetătorii intuitivi trebuie să fie extrem de atenți și să caute date care le pot contrazice valorile și presupunerile – și să fie deschiși la anomalii care pot apărea în date. Sentimentele de confuzie și de zăpăceală sunt, de obicei, semne bune că cercetătorul intuitiv a dat peste ceea ce nu știe și caută să înțeleagă.

Nu are sens să facem cercetare, dacă cercetătorul doar se învârte în jurul ideologiei sale inițiale. În investigația intuitivă, articularea filtrelor de interpretare din ciclul 2 și – din nou – din ciclul 4 expune prezența, absența sau gradul de circularitate la

nivelul concluziilor, prezentându-le oricărui cititor atent. Gradul de schimbare a filtrelor de la ciclul 2 la ciclul 4 este cel puțin o măsură a dorinței cercetătorului intuitiv de a se schimba. Unele schimbări pot fi majore, altele minore. Filtrele noi, schimbarea și filtrele-sămânță, în categorizarea propusă de Esbjörn (2003), oferă cercetătorului un mod prietenos de a face schimbări substanțiale și subtile la nivelul ciclului 4, care să fie evidente pentru cititor.

4. „Zăpăceala pozitivă”

În culturile indigene din toată lumea, măscăricii sunt cei care deschid porțile conștiinței și revelației. Măscăricii sunt jucăuși, răutăcioși și uneori nerușinați. În funcție de cultură, coioții, corbii, zânele, spiridușii și pooka (un goblin irlandez) dăruiesc oamenilor inspirație revelatoare, de obicei într-un context în care ne fac să ne simțim mai degrabă prosteste. Coioții fac șmecherii. Corbii fură și transformă bunurile furate în altceva. Zânele apar ca iubite. Spiridușii ne dau aur care dispare la atingere. Pooka ne iau cu voieșie într-o călătorie zgomotoasă – o „zăpăceală pozitivă”!

Adesea, zăpăceala pozitivă semnalizează un mod nou de a înțelege lucrurile. Poveștile și exemplele contradictorii sunt cele care ne duc mai adânc în substraturile oricărei teme de investigație. Nuanțele care nu se potrivesc sunt cele care dau naștere unor perspective noi. Confuzia este cea care ne duce în direcții neașteptate. Paradoxul ne pune la încercare presupunerile și așa mai departe. Metodologic, natura investigației intuitive pregătește terenul pentru apariția unor noi idei. Așa se întâmplă adesea. Proiectul de cercetare va dura mai mult, va necesita mai multă muncă și – probabil – va costa mai mulți bani, dar în final, va fi mai complet și mai util. Săptămâni, chiar luni în care ne simțim într-o stare de zăpăceală pozitivă - care, a propos, este o experiență foarte diferită de cea a depresiei - nu sunt ceva neobișnuit pentru cineva care face cercetare intuitivă. În timpul acestei zăpăceli, înregistrați evidențe și rămâneți în proces, așa cum este el. Dacă devine prea solicitant, odihniți-vă, dormiți, faceți pauză sau, pur și simplu, puneți proiectul de cercetare pe „ochiul mic al aragazului”, o vreme. Apoi, reveniți din nou la proiect, când vă simțiți înprospătați.

Și mai periculos în investigația intuitivă este să credem că știm ce facem, să avem încredere că stăpânim situația sau să avem idei fixe cu privire la constatări, înainte de a fi terminat de colectat, de analizat și de interpretat setul complet de date.

Natura experienței transformatoare adesea necesită perioade de confuzie, pentru a fi înțeleasă mai deplin. Dacă trecem prin perioade lungi de timp în care nu suntem surprinși, să avem grijă. Se poate ca ceva să nu fie în regulă. Oare tema să fie atât de bine înțeleasă, încât să nu mai fie nimic nou de spus? Ce se întâmplă cu informațiile contradictorii? Cercetătorul este plictisit? Epuizat? Preocupat în alt fel? Se află în negare? Evită trecerea inevitabilă la nucleul temei de cercetare? Dacă așa stau lucrurile, nu intrați în panică. Odihniți-vă și reveniți atunci când vă simțiți înprospătați și când simțiți că nu mai sunteți dispuși să risipiți energie mergând în direcția greșită.

5. *Menținerea unei perspective post-moderne și incluzive din punct de vedere cultural.*

Investigația intuitivă este o metodă post-modernă și incluzivă din punct de vedere cultural. Realitatea convențională nu este prezentă în mod obiectiv, ci, mai degrabă, ea este construită de structurile și obiceiurile biologice, cognitive și culturale pe care le conținem (e.g., Johnson, 1987; Varela, Thompson, & Rosch, 1991). Realitatea nu există separat de participarea întrupată prin care suntem o anumită ființă umană, cu o anumită fiziologie, istorie, personalitate și cultură; ea este una interpretativă și inter-subiectivă, în modul în care definește Ken Wilber (2000) inter-subiectivitatea, în modelul său cu patru cadrane al cunoașterii umane. Subiectivitatea omenească este o sursă de cunoaștere, nu numai o expresie sau o opinie solitară.

Cercetătorii occidentali sunt adesea atât de porniți să separe investigația personală de cea științifică, încât adesea nu pot să emită opinii sincere, nici măcar la încheierea unui raport de cercetare. Însă în investigația intuitivă, cercetătorii trebuie să interpreteze datele și să își bazeze interpretările pe ceea ce simt că este important și inspirator cu privire la constatările lor, și să speculeze cu privire la posibilitățile și viziunile de viitor pe care le indică aceste constatări. Cercetătorii studenți adesea au nevoie de mult sprijin din partea supraveghetorilor, pentru a își menține perspectiva interpretativă de care este nevoie în investigația intuitivă, deoarece perspectiva post-modernă contracarează cultura științei obișnuite (și uneori, chiar contrazice membrii unei comisii de doctorat).

6. *Să scriem cu stilul nostru propriu*

Rapoartele de cercetare sunt mai ușor de citit, mai interesante și mai convingătoare, iar constatările sunt mai interpretabile atunci când cercetătorii le scriu în propriul lor stil distinctiv. Formarea mea ca și psiholog în psihologie socială experimentală s-a petrecut în anii '70. Rapoartele științifice în domeniul psihologiei nu numai că trebuiau să fie precise, dar și să aibă un stil plat din punct de vedere emoțional și lipsit de pasiune. Rapoartele de cercetare calitativă oferă o varietate mult mai largă. În investigația intuitivă, cercetătorii trebuie să scrie într-un stil plin de compasiune și corect și să își comunice filtrele și interpretările în mod clar și empatic. Rapoartele de cercetare trebuie să transmită sentimentele și experiențele distincte pe care le pune în discuție cercetătorul - și să prezinte concluziile într-un mod care permite rezonanța simpatetică (Anderson, 1998, 2000) la cititor, pe măsură ce acesta parcurge raportul. Natura și procesul investigației intuitive cerșește autenticitate. Dacă vocea autentică a minții, a corpului și a spiritului investigației nu se dezvăluie în raport, studiul nu este interpretabil și - ca urmare - nu este valabil ca investigație intuitivă. Reușita metodei depinde de capacitatea cercetătorului de a se exprima în mod unic și curajos în timpul studiului - și mai ales în scris, având în vedere că rapoartele științifice încă sunt texte scrise, în principal. În secțiunea referitoare la validitate de mai jos, puteți găsi mai multe informații cu privire la relația dintre rezonanța simpatetică și validitate.

7. Favorizarea particularului și personalului

După cum s-a spus deja, investigația intuitivă prețuiește experiența și interpretările unice ale cercetătorului, față de modelele obișnuite care pot fi observate în exterior, în experiența altora. Cunoașterea este întotdeauna personală, fie că este lucrată la nivel individual sau la nivel cultural. În 1890, William James (1950) a exprimat acestea în felul următor:

De ce, de la Platon și Aristotel încoace, filosofii s-au luat la întrecere unii cu alții, disprețuind cunoașterea particularului și adorând pe cea a generalului e greu de înțeles, pentru că vedem că felul preferabil de cunoaștere ar fi trebuit să fie acela al lucrurilor extraordinare și că „lucrurile“ de valoare sunt, toate, concrete și singulare. Singura valoare a caracterelor universale este aceea că, prin rezonanță, ele ne ajută să cunoaștem noi adevăruri despre lucrurile individuale. Însă restricționarea unui înțeles la un lucru individual necesită, probabil, procese ale creierului mai complicate decât extinderea înțelesului la toate cazurile de un anumit fel; astfel, misterul cunoașterii este la fel de mareț, indiferent dacă lucrurile cunoscute sunt generale sau singulare. Astfel, ca urmare, adorarea tradițională a universalului poate fi numită doar sentimentalism pervers, un soi de, idol al peșterii' filosofic. (pp. 479-480)

8. Să ne imaginăm posibilul

Investigația intuitivă caută să găsească traiectoria unor noi moduri de a fi om în lume. Ca toate metodele calitative, ea oferă descrieri consistente, care detaliază atent momentul, locul, contextul și cultura constatărilor. Însă investigația intuitivă caută și să speculeze pe marginea posibilităților pe care le conțin datele în mod implicit, mai ales pe marginea unor fenomene omenești subtile și complexe. Investigația intuitivă conține implicit un simț al speranței, că cercetătorii sunt chemați să exploreze teme care necesită atenția structurii culturale mai vaste și că explorarea personală va aduce o nouă viziune, imagine sau modelare a experienței omenești. În acest sens, investigația intuitivă este practică și vizionară în același timp, fiind de acord că toate concluziile cercetării pot oferi noi opțiuni unei lumi care se schimbă și se manifestă în moduri noi în fiecare clipă.

9. Riscul schimbării și transformării personale

Pentru unii, investigația intuitivă poate fi o experiență tulburătoare și copleșitoare. Hermeneutica în general și investigația intuitivă în special sunt mai degrabă ca și cum ai vâna o țintă în mișcare. Dacă faci investigație intuitivă bine, se poate să te întrebi dacă tu ești cel care se schimbă, sau datele sunt cele care se schimbă sub ochii tăi. Dintr-o perspectivă hermeneutică, schimbarea este în ambele locuri, pentru că revelația interioară schimbă ceea ce se poate vedea. Cercetătorii intuitivi sunt adesea schimbați de fiecare ciclu, aducând astfel o perspectivă nouă în ciclul următor de interpretare.

10. Către întregime

În ciclurile investigației intuitive este conținută implicit o mișcare către bunăstare și integrare. Aliniată cu domeniul psihologiei umaniste, transpersonale și pozitive, metoda cere cercetătorului să pretindă și să dovedească o temă care îi cheamă către o stare de întregire. Pentru cei mai mulți dintre cercetători intuitivi, această chemare este identificată în mod intuitiv, în semnalele subtile ale corpului și ale psihicului. Adesea, eforturile cercetătorilor se aliniază cu nevoia culturii de a atinge integritatea. În investigația intuitivă, drumul nu are o hartă, însă suntem ghidați de procesele de vindecare naturale, inerente în oricare sistem viu.

Validitatea în investigația intuitivă

În ultimii ani, o serie de cercetători (e.g., Guba & Lincoln, 1989; Mertens, 2004) au propus tipuri diferite de validitate, care sunt relevante pentru cercetarea calitativă. Toate preocupările lor au influențat direct maniera în care am discutat, mai sus, provocările și caracteristicile investigației intuitive, mai ales în secțiunile intitulate (a) Să fim riguroși de subiectivi, (b) Să spunem adevărul, indiferent ce s-ar întâmpla, (c) Să evităm circularitatea și (d) Să scriem în stilul nostru propriu. În investigația intuitivă, cercetătorul trebuie să raporteze la un nivel foarte detaliat. Gradul acesta de detaliere permite cititorilor să aprecieze ei înșiși dacă cercetătorul a tras sau nu concluzii rezonabile pe baza datelor colectate și dacă procedurile sunt potrivite pentru a sprijini concluziile raportate, iar considerațiile corespund validității interne și externe.

În investigația intuitivă și în alte metode care aspiră la o perspectivă post-modernă, validitatea exterioară se referă la *valoarea* concluziilor raportate pentru publicul primitor, dincolo și deasupra chestiunii dacă aceste constatări demonstrează și posibilitatea de generalizare la alte situații, în sensul convențional. Printre publicul sau cititorii intenționați și cei neașteptați se pot număra (a) alți cercetători, (b) populații de clienți, (c) publicul general, (d) anumite grupuri etnice sau minoritare, sau (e) grupuri profesionale alinate în domeniile științelor umaniste, cum ar fi asistente medicale, medici, terapeuți și asistenți sociali. În mod tradițional, constatările sunt considerate cu atât mai valoroase, dacă ele contribuie la înțelegerea unei teme și a teoriei aferente. Însă valoarea unei investigații intuitive – și poate a oricărui studiu – poate rezida mai degrabă în capacitatea ei de a ajuta cititorul să pună întrebările corecte cu privire la viața lor sau la experiențele pe care doresc să le înțeleagă. Astfel, propun două baze noi, pentru determinarea validității cercetării calitative – anume, rezonanța și validitatea prin eficacitate.

Validitatea prin rezonanță

Validitatea prin rezonanță se referă la capacitatea unui studiu și a concluziilor sale de a produce o rezonanță simpatetică la cititor. Ca principiu, rezonanța simpatetică este cel mai bine prezentată cu o analogie. Dacă fac să vibreze o coardă la un violoncel într-o parte a camerei, va începe să vibreze coarda

unui violoncel aflat în partea opusă a încăperii. Lovirea unui diapazon va face să vibreze un alt diapazon, aflat la o oarecare distanță. Rezonanța comunică și conectează direct și imediat, fără intermediari, în afară de canalele de aer și spațiu. Principiul rezonanței simpatetice sugerează că cercetarea poate funcționa într-o manieră înrudită cu poezia, prin capacitatea acesteia de a transmite și recunoaște o experiență povestită de altul ca fiind adevărată și pentru sine.

Folosind principiul rezonanței simpatetice, procedurile de cercetare pot să aprecieze caracterul general sau transferabil al constatărilor, remarcând consonanța, disonanța sau neutralitatea ca reacție la filtrele din ciclul 4 în rândul unor grupuri sau subgrupuri. Folosirea de grupuri de rezonanță, compuse din reprezentanți ai unor grupuri sau subgrupuri diferite permite crearea unui soi de cartografiere a caracterului general și transferabil al constatărilor unui studiu. O sociogramă modificată, construită cu cercuri concentrice de rezonanță, desemnează subgrupurile în cadrul cărora constatările studiului sunt imediat asimilate și recunoscute cu disonanță sau neutralitate sau la care se reacționează imediat în acest fel. La fel, cercetătorii cantitativi aleg aprecieri potrivite pentru comparație, pentru a putea estima validitatea convergentă și discriminatorie. În același mod, cercetătorii intuitivi trebuie să ofere o structură logică și să explice de ce compoziția grupurilor lor de rezonanță sprijină validitatea mai mult decât alte posibilități. Grupurile de rezonanță pot fi progresive - fiecare grup de rezonanță crește numărul de cicluri iterative cu unul. Indiferent de numărul de cicluri iterative într-o investigație intuitivă, ciclul final integrează setul final de filtre de interpretare alături de cercetarea inițială teoretică și empirică, relevantă pentru tema investigației respective.

Mulți cercetători au folosit grupuri de rezonanță pentru a evalua în acest fel constatările studiilor, folosind proceduri de interviu de grup similare cu cele utilizate în cercetarea bazată pe focus grupuri (e.g., Krueger, 1988; Stewart & Shamdasani, 1990). Într-un studiu asupra trădării efectuate de un învățător spiritual în tradiția budismului zen, Caryl Gopfert (1999) a cerut unui grup de rezonanță de învățători și elevi avansați în budismul zen, care nu avuseseră experiența trădării de către învățător, să reacționeze la caracteristicile singulare pe care le identificase în poveștile pe care i le relataseră participanții la studiu. Gopfert a ales învățători și elevi avansați ai tradiției budismului zen pentru grupul de rezonanță, pentru că cel mai mult o interesa dacă ceea ce aflase ea în studiul ei se va generaliza la alți membri ai tradiției budismului zen. O altă opțiune ar fi putut fi un grup de rezonanță format din practicanți ai altor tradiții spirituale. La fel, într-un studiu cu privire la prezența vindecătoare la un psihoterapeut, Cortney Phelon (2001, 2004) și-a prezentat constatările unor psihoterapeuți maturi, în grupuri mici și în interviuri individuale. Astfel, ea a reușit să aprecieze în ce măsură puteau fi generalizate penultimele ei filtre, să le rafineze în continuare și să creeze un model teoretic pentru investigațiile ulterioare.

Ca tehnică, grupurile de rezonanță se pot folosi la o mare varietate de studii calitative. Astfel, folosirea grupurilor de rezonanță se va discuta mai jos, în capitolul XX.

Validitatea prin eficacitate

În mod convențional, un studiu este considerat important la nivel teoretic și de înțelegere dacă el poate fi replicat în alte situații, în special în situații similare. Însă în științele umaniste, cred că cei mai mulți cercetători validează un studiu dacă intră în rezonanță cu concluziile raportate și dacă aceste concluzii dau vieții lor mai mult sens, mai multă valoare și un grad ridicat de înțelegere. În mod specific, când citesc un studiu, sunt atât cercetător, cât și o persoană obișnuită, care încearcă să își înțeleagă viața. Uneori, un studiu magnific abia dacă mă face să gândesc în alt fel și să pun întrebări de viață pe care nu le pusesem niciodată înainte. În cea mai mare parte, studiile bune - mai ales cele în domenii noi - se referă mai degrabă la salturi și revelații creatoare, decât la construirea unei teorii pe o altă teorie, cărămidă peste cărămidă. Astfel, studiile care ne inspiră, ne încântă și ne îndeamnă la introspecție și la acțiune sunt cel puțin la fel de valoroase pentru aplicația științifică precum și rapoartele mai tehnice, care vor urma în mod inevitabil. Pentru scopurile investigației intuitive, validitatea se referă la capacitatea unui studiu și a raportului aferent, ca întreg, să aducă o valoare adăugată în viața omenească.

Validitatea prin eficacitate sprijină noțiunea că un cititor al unui raport de cercetare se va schimba, ca urmare a intrării în contact cu constatările studiului. La fel se poate spune și despre cercetător și despre participanții la cercetare, după cum spuneam mai sus. Ca urmare, un studiu are o validitate prin eficacitate ridicată dacă răspunde afirmativ la întrebări cum ar fi:

1. A fost cercetătorul transformat pe parcursul studiului? Cititorul suferă vreo transformare, pe măsură ce citește studiul respectiv?
2. A dobândit Cercetătorul mai multă compasiune și o înțelegere mai profundă în decursul studiului?
3. La citirea raportului, cititorii dobândesc mai multă compasiune și o înțelegere mai profundă despre ei înșiși, despre tema de cercetare sau despre lume?
4. Raportul de cercetare este scris cu o asemenea claritate și autenticitate, încât cititorii simt că îl cunosc personal pe cercetător?
5. Oferă studiul o nouă viziune pentru viitor?
6. Sunt cititorii inspirați de constatările și de viziunea pe care le oferă studiul?
7. Cititorii sunt impulsionați să acționeze și să își aducă o contribuție în serviciul lumii?

Direcții viitoare în investigația intuitivă

Am creat investigația intuitivă pentru a „sculpta“ un nou spațiu, o nouă capacitate de a utiliza procesele intuitive în demersul științific. Acum, că faza de formare a investigației intuitive este încheiată, mă simt mai degrabă ca un părinte care își privește copilul la terminarea liceului. Este vremea să mă desprind și să văd cum folosesc alții investigația intuitivă și cum îi dau formă. Deși investigația intuitivă are doar 9 ani, ca și dezvoltare, semințele investigației intuitive au fost

semănată cu peste 50 de ani în urmă - pe vremea când făceam gimnastică și când am aflat că o plasă și un descoperitor de talente mă ajută să îmi asum riscul. Am fost o gimnastă mai bună cu ajutorul plasei care mă prindea atunci când cădeam. La fel, cele cinci cicluri de interpretare în investigația intuitivă reprezintă structura de sprijin, care îndrumă și susține procesul creativ de cercetare al investigației intuitive. Ciclurile invită cercetătorii și participanții la cercetare – și, în final, utilizatorii concluziilor cercetării – să își utilizeze cu încredere propriile moduri intuitive de a cunoaște și de a interpreta pentru sine perspectivele vizionare pe care le sugerează datele respective. În cadrul unei paradigme pozitivistă a științei actuale, un astfel de demers este riscant și necesită permisiune și siguranță. Am elaborat investigația intuitivă pentru a ajuta la satisfacerea acestei nevoi. Fiecare ciclu de interpretare are un scop unic – și sper că cercetătorii intuitivi în continuare *nu* vor sări nici unul din aceste cicluri, pentru a economisi timp și a face lucrurile mai repede. Acestea fiind spuse, am încredere că cercetătorii intuitivi vor adapta metoda și procedurile într-un demers de idiosincrazie, pentru a își optimiza propriul stil intuitiv, că vor combina procedurile cu metode calitative și cantitative, le vor extinde la noi aplicații și le vor duce mai departe decât am dus eu investigația intuitivă până acum.

În multe feluri, elaborarea investigației intuitive a fost o investigație intuitivă în sine, cu intrări și ieșiri din propriile mele încâlciri cu privire la cercetare – și cele ale celor ce m-au supravegheat – și a fost un proces încântător și amuzant. A fost plin de spontaneitate, de descoperiri unice și de confuzie pozitivă. Niciodată nu prea știam ce va urma – și, sincer, nici nu îmi păsa. La fel, gradul de spațialitate și permisivitate pe care le oferă investigația intuitivă invită un discurs științific care poziționează cercetătorii, alături de alții, în avangarda a ceea ce este vizionar, inspirator și nou pe tărâmul teoriilor și al ideilor.

Îndeosebi, un aspect promițător al investigației intuitive este potențialul acesteia de a sintetiza teoria și cercetarea existente pe o anumită temă și de a face integrări teoretice, în ciclurile 4 și 5. Nu se poate face investigație intuitivă bine fără a păstra o perspectivă deschisă asupra întregului tablou, de-a lungul întregului proces de cercetare. Astfel, investigația intuitivă încurajează formarea de teorii, pentru că metoda nu permite o perspectivă reductoare. Insistența, de-a lungul ciclurilor de interpretare, de a rămâne aproape de sondările intuitive nu este o cale ușoară, deoarece cultura euro-americană tinde să suprimă procesele intuitive, mai ales cunoașterea bazată pe corp, cum ar fi propriocepția și kinestezia. Însă fiți curajoși! Această ascultare profundă și participare ca martor la intuiție în procesul de cercetare are o capacitate mai mare de a dezvolta noi moduri de a teoretiza și de a vedea lucrurile, moduri care sunt mai aproape de experiența trăită decât stilul raționalist care domină, în cea mai mare parte, cultura și discursul științific în lume. Ciclurile iterative de ascultare profundă și participare ca martor se lărgesc și produc formulări teoretice în timp, într-un mod similar cu descrierile lui Eugene Gendlin (1991, 1992, 1997) referitoare la „gândirea dincolo de modele“.

La sfârșitul anilor 1960, Abraham Maslow (1968, 1971) recomanda să explorăm experiența umană studiind acei indivizi care și-au auto-actualizat cel mai

mult potențialul propriu. La fel, investigația intuitivă încurajează actualizarea capacității cercetătorului de a întrevădea posibilități creatoare care se nasc în ceea ce adună ei din schimburile lor creatoare cu alții. Să vă facă plăcere!

Referințe

- Abram, D. (1996). *The spell of the sensuous: Perception and language in a more-than-human world*. New York: Pantheon Books.
- Adler, J. (2002). *Offering from the conscious body: The discipline of authentic movement*. Rochester, VT: Inner Traditions.
- Anderson, R. (1998). Intuitive inquiry: A transpersonal approach. In W. Braud & R. Anderson, *Transpersonal research methods for the social sciences: Honoring human experience* (pp. 69-94). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Anderson, R. (2000). Intuitive inquiry: Interpreting objective and subjective data. *ReVision: Journal of Consciousness and Transformation*, 22(4), 31-39.
- Anderson, R. (2001). Embodied writing and reflections on embodiment. *Journal of Transpersonal Psychology*, 33(2), 83-96.
- Anderson, R. (2002a). Embodied writing: Presencing the body in somatic research, Part I, What is embodied writing? *Somatics: Magazine/journal of the Mind/body Arts and Sciences*, 13(4), 40-44.
- Anderson, R. (2002b). Embodied writing: Presencing the body in somatic research, Part II, Research applications. *Somatics: Magazine/journal of the Mind/body Arts and Sciences*, 14(1), 40-44.
- Anderson, R. (2004). Intuitive inquiry: An epistemology of the heart for scientific inquiry. *The Humanistic Psychologist*, 32(4), 307-341.
- Assagioli, R. (1990). *Psychosynthesis: A manual of principles and techniques*. Wellingborough, England: Crucible.
- Braud, W. (2002). Psi favorable conditions. In V. W. Rammohan (Ed), *New frontiers of human science* (pp. 95-118). Jefferson, NC: McFarland.
- Braud, W. (2003a). *Distant mental influence: Its contributions to science, healing, and human interactions*. Charlottesville, VA: Hampton Roads.
- Braud, W. (2003b). Transpersonal images: Implications for health. In A. A. Sheikh (Ed.). *Healing images: The role of imagination in health* (pp. 444-466). Amityville, NY: Baywood Publishing Company.
- Bruno, G. L. (1992). *Hermeneutics ancient and modern*. New Haven: CT: Yale University Press.
- Carlock, S.E. (2003). *The quest for true joy in union with God in mystical Christianity: An intuitive inquiry study*. Disertație de doctorat nepublicată, Institute of Transpersonal Psychology, Palo Alto, CA. [verifică UMI pt. actualizare]
- Coburn, M. (2005). *Walking in wilderness, Women's transformative experiences on the Appalachian Trail*. Propunere de disertație de doctorat, nepublicată, Institute of Transpersonal Psychology, Palo Alto, CA.
- Coleman, B. (2000). Women, weight & embodiment: An intuitive inquiry into women's psycho-spiritual process of healing obesity. *Dissertation Abstracts International*, 61 (04), 1646A. (UMI No. 9969177)

- Diekman, A. (1982). *The observing self: Mysticism and psychotherapy*. Boston: Beacon Press.
- Dufrechou, J. P. (2002). Coming home to nature through the body: An intuitive inquiry into experiences of grief, weeping and other deep emotions in response to nature. *Dissertation Abstracts International*, 63 (03), 1549B. (UMI No. 3047959)
- Dufrechou, J. (2004). We are one: Grief, weeping, and other deep emotions in response to nature as a path toward wholeness. *The Humanistic Psychologist*, 32(4), 357-378.
- Esbjörn, V. C. (2003). Spirited flesh: An intuitive inquiry exploring the body in contemporary female mystics. *Dissertation Abstracts International*, 64 (06), 2899B. (UMI No. 3095409)
- Esbjörn-Hargens, V. (2004). The union of flesh and spirit in women mystics. *The Humanistic Psychologist*, 32(4), 401-425.
- Esbjörn-Hargens, V., & Anderson, R. (2006) Intuitive inquiry: An exploration of embodiment among contemporary female mystics. In C. T. Fischer (Ed.), *Qualitative research methods for psychology: Introduction through empirical studies* (pp. 301-330). New York: Academic Press.
- Fern, E. F. (2001). *Advanced focus group research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Fisher, D., Rooke, D., & Torbert, B. (2000). *Personal and organizational transformations through action inquiry*. Boston: Edge\Work Press.
- Franklin, R. W. (Ed.) (1999). *The poems of Emily Dickinson*. Cambridge, MA: Belknap Press of Harvard University Press.
- Gendlin, E. T. (1978). *Focusing*. New York: Everest House.
- Gendlin, E. T. (1991). Thinking beyond patterns: Body, language, and situations. In B. den Ouden & M. Moen (Eds.), *The presence of feeling in thought* (pp. 25-151). New York: Peter Lang.
- Gendlin, E. T. (1992). The primacy of the body, not the primacy of perception. *Man and world*, 25(3-4), pp. 341-353.
- Gendlin, E. T. (1997). *Experiencing and the creation of meaning: A philosophical and psychological approach to the subjective*. Evanston, IL: Northwestern University Press. (Publicată prima dată în 1962).
- Goldberg, P. (1983). *The intuitive edge: Understanding and developing intuition*. Los Angeles: Jeremy P. Tarcher.
- Göpfert, C. R. (1999). Student experiences of betrayal in the Zen Buddhist teacher/student relationship. *Dissertation Abstracts International*, 60 (05), 2409B. (UMI No. 9934565)
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1989). *Fourth generation evaluation*. Newbury Park, CA: Sage.
- Halling, S., Leifer, M., & Rowe, J. O. (2005). Emergence of the Dialogal Approach: Forgiving another. In C. T. Fischer (Ed.), *Qualitative research methods for psychology: Introduction through empirical studies* (pp. 247-278). New York: Academic Press.
- Halifax, J. (1982). *Shaman: The wounded healer*. London: Thames & Hudson.
- Halifax, J. (1991). *Shamanic voices: A survey of visionary narratives*. New York: Penguin.
- Hill, A. (2005). Joy Revisited: An exploratory study of the experience of joy through the memories of the women of one Native American Indian community. Disertație de doctorat nepublicată, Institute of Transpersonal Psychology, Palo Alto, CA.
- Hillman, J. (1997). *The soul's code: In search of character and calling*. New York: Warner.

- Hillman, J. (2004). *Archetypal psychology, Vol. 1: Uniform edition of the writings of James Hillman*. Putnam, CT: Spring.
- Hoffman, S. L. (2003). Living stories: An intuitive inquiry into storytelling as a collaborative art form to effect compassionate connection. *Dissertation Abstracts International*, 64 (06), 2150A. (UMI No. 3095413)
- Hoffman, S. L. (2004). Living Stories: Modern storytelling as a call for connection. *The Humanistic Psychologist*, 32(4), 379-400.
- Husserl, E. (1989). *Ideas pertaining to a pure phenomenology and to a phenomenological philosophy, Book 2: Studies in phenomenology of constitution*. Boston: Kluwer. (Lucrarea originală publicată în 1952)
- James, W. (1950). *The principles of psychology, Volum 1*. New York: Dover. (Lucrare originală publicată în 1890)
- Johnson, M. (1997). *The body in the mind: The bodily basis of meaning, imagination, and reason*. Chicago: University of Chicago Press.
- Jung, C. (1933). *Psychological types*. New York: Harcourt.
- Koestler, A. (1990). *The act of creation*. New York: Penguin Books.
- Krueger, R. A. (1988). *Focus groups: A practical guide for applied research*. Newbury, CA: Sage.
- Levin, D. M. (1985). *The body's recollection of being: Phenomenological psychology and the destruction of nihilism*. London: Routledge & Kegan Paul.
- Lorca, F. G. (1992). From the Havana lectures. In R. Bly, J. Hillman, & M. Meade (Eds.), *The rag and bone shop of the heart*. New York: Harper Perennial.
- Maslow, A. H. (1968). *Toward a psychology of being* (ediția a doua). Princeton, NJ: Van Nostrand Reinhold.
- Maslow, A. H. (1971). *The farther reaches of human nature*. New York: Viking.
- Manos, C. (2005). Female Artists and Nature: An intuitive inquiry into transpersonal aspects of creativity in the natural environment. Propunere de teză de doctorat, nepublicată, Institute of Transpersonal Psychology, Palo Alto, CA.
- Mindell, A. (1982). *Dreambody*. Santa Monica, CA: Sigo.
- Merleau-Ponty, M. (1962). *Phenomenology of perception* (C. Smith, Trans.). London: Routledge & Keegan Paul. (Lucrarea originală publicată în Franța, 1945)
- Merleau-Ponty, M. (1968). *The visible and the invisible* (A. Lingis, Trans.). Evanston, IL: Northwestern University Press. (Lucrarea originală publicată în Franța, 1964)
- Mertens, D. M. (2004). *Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Morgan, D. L. (1988). *Focus groups as qualitative research*. Newbury Park, CA: Sage.
- Morgan, D. L. (Ed.). (1993). *Successful focus groups: Advancing the state of the art*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Moustakas, C. (1990). *Heuristic research: Design, methodology, and applications*. Newbury Park, CA: Sage.
- Nielsen, J. M. (1990). *Feminist research methods: Exemplary readings in the social sciences*. Boulder, CO: Westview.
- Nouwen, H. (1990). *The wounded healer: Ministry in contemporary society*. New York: Doubleday.
- O'Fallon T., & Kramer. G. (1998) *Insight Dialogue and Insight Dialogic Inquiry*; UMI Dissertation Services; Ann Arbor MI.

- Olsen, A. (2002). *Body and earth: An experiential guide*. Lebanon, NH: University Press of New England.
- Packer, M. J., & Addison, R. B. (Eds.) (1989). *Entering the circle: Hermeneutic investigation in psychology*. Albany: State University of New York Press.
- Pallaro, P. (Ed.) (1999). *Authentic movement: Essays by Mary Starks Whitehouse, Janet Adler, and Joan Chodorow*. Philadelphia: Jessica Kingsley.
- Pascal, B. (1941). *Pensees and The provincial letters* (W. F. Trotter & T. M' Crie, Trans.). New York: Modern Library/Random House. (Lucrarea originală publicată în 1670)
- Petitmengin-Peugeot, C. (1999). The intuitive experience. In F. J. Varela & J. Shear (Eds.), *The view from within: First-person approaches to the study of consciousness. Journal of Consciousness Studies*, 6 (Feb-Mar.), 43-78.
- Phelon, C. R. (2001). Healing presence: An intuitive inquiry into the presence of the psychotherapist. *Dissertation Abstracts International*, 62 (04), 2074B. (UMI No. 3011298)
- Phelon, C. R. (2004). Healing presence in the psychotherapist: An intuitive inquiry. *The Humanistic Psychologist*, 32(4), 342-356.
- Reason, P. (1988). *Human inquiry in action*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Reason, P. (1994). *Participation in human inquiry*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Reinharz, S. (1992). *Feminist methods in social sciences*. New York: Oxford University Press.
- Richards, D. (2004). *Women of the full moon: An exploratory study with World War II undercover agents*. Propunere de disertație nepublicată, Institute of Transpersonal Psychology, Palo Alto, CA.
- Romanyshyn, R. D. (1991). Complex knowing: Toward a psychological hermeneutics. *The Humanistic Psychologist*, 19(1), 10-29.
- Romanyshyn, R. D. (2002). *Ways of the heart: Essays toward an imaginal psychology*. Pittsburgh, PA: Trivium.
- Root-Bernstein, R., & Root-Bernstein, M. (1999). *Sparks of genius: The thirteen thinking tools of the world's most creative people*. New York: Houghton Mifflin.
- Salk, J. (1983). *Anatomy of reality*. New York: Appleton-Century-Crofts.
- Stake, R. E. (1995). *The art of case study research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Stewart, D. W., & Shamdasani, P. N. (1990). *Focus groups: Theory and practice*. Newbury Park: Sage.
- Vaughan, F. (1979). *Awakening intuition*. New York: Anchor Books.
- Varela, F. J., Thompson, E., & Rosch, E. (1991). *The embodied mind: Cognitive science and human experience*. Cambridge: Massachusetts Institute of Technology.
- Wilber, K. (2000). *Integral psychology: Consciousness, spirit, psychology, therapy*. Boston: Shambhala.
- Yin, R. K. (1993). *Applications of case study research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Yin, R. K. (1994). *Case study research: Design and methods* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Sinele Transpersonal văzut din perspectivă psihosinergetică

Prof.univ.dr.Ion Mânzat și Lector univ.drd. Maria Tănase Mânzat

„Sinele individual, prin simpla dar deplină sa unire cu alt Sine individual, poate ține în cumpănă Sinele universului, cerurile, ființa ca ființă.“ (C-tin Noica, 1981)

Domenii de influență:

1. Teoria cuantică;
2. Sinergetica (H.Haken, 1971);
3. Psihologia jungiană;
4. Psihologia orientală (shamanism, lamaism);
5. Psihosinteza (R. Assagioli, 1939).

Pentru a vă prezenta ipostaza transpersonală a Sinelui din perspectiva psihologiei sinergetice va trebui, mai întâi, să vă prezentăm, pe scurt, principiile sinergeticii și ale psihologiei sinergeticii.

Sinergetica este o metaștiință, întemeiată în 1971, de către fizicianul german Hermann Haken, profesor la universitatea din Stuttgart. Sinergetica cercetează autoorganizarea sistemelor dinamice și complexe prin co-operarea sincronă a componentelor interne.

„V-ați gândit vreodată – și-a întrebat Haken studenții – de ce într-un LASER atomii emit o lumină ordonată, coerentă, monocromă în timp ce într-un bec obișnuit lumina se produce cu maxima dezordine? Dacă presupunem că am putea auzi lumina atunci am constata că becul ar face un zgomot confuz, neomogen, asemenea valurilor mării, în timp ce LASER- ul ne-ar da o singură notă muzicală, de o perfectă claritate și puritate. Ori pentru a obține un astfel de efect, atomii emiși de lumina LASER-ului trebuie să se organizeze, să se miște sincron și în același ritm. Aceasta este sinergia.“

Precizăm că sinergetica nu este o teorie a LASER-ului. LASER-ul este doar un model care ilustrează eficiența sinergiei. Pentru a înțelege repede și exact sinergia trebuie reținut că ea se referă la componentele unui sistem care „*lucrează împreună și deodată și unele prin altele nu unele după altele*“. Prin sinergie întregul este mai mare decât suma părților. De exemplu, într-un sistem obișnuit interacțiunea $2+2=4$; pe când într-un sistem supus sinergizării $2+2=4$ la a II a $=16!!$

Înțelegând în esență ce este sinergetica este timpul să vă introducem în secretele psihologiei sinergetice, dar și ale travaliului său. Între 1986 și 1990 am

studiat sinergetica, fiind ajutat de un fizician și un matematician. După aceea am adaptat principiile și operațiile sinergetice la specificul psihicului uman.

În 1984 am realizat un proiect de psihologie cuantică. În 1990 am prezentat public proiectul de psihologie sinergetică, în cadrul Institutului de Psihologie al Academiei Române. Era primul proiect european al acestei noi paradigme științifice. În 1995 am publicat un studiu în revista „Human Behavior Psychology“ (Western Kentucky University) intitulat „Synergetic Psychology – a new perspective“. În 1999 am publicat volumul „Psihologia sinergetică. În căutarea umanului pierdut“. În 2001 am fost invitat la universitățile din Lecco și Milano pentru cursuri și conferințe despre psihologia sinergetică în cadrul unui program european „Noile modele ale minții“ (cu științști din Italia, Rusia, Anglia și România – organizator profesor Mario Pigazzini, Milano).

În cadrul psihologiei sinergetice am formulat și dezvoltat 12 principii și 6 operații specifice. Iată principiile:

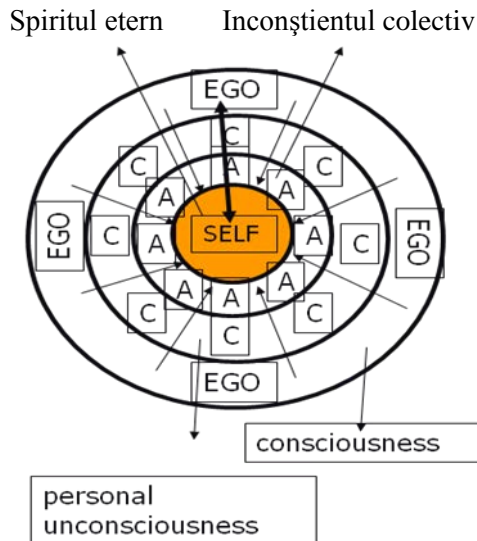
1. **Principiul psihosinerגיעi eficiente:** prin sinergizare procesele și activitățile psihice se potențează reciproc prin stimularea unor operații combinatorii, prin accelerarea ritmului de co-operare;
2. **Principiul de dominare** a variabilelor stabile de către cele dinamice, transformatoare;
3. **Principiul organizării ierarhice** - pe niveluri (inferior – intermediar – superior) prin coordonare, subordonare și supraordonare;
4. **Principiul cuantic al relației complementare dintre ordine și haos:** transformativitatea devine prioritară și mai importantă decât sistematicitatea;
5. **Principiul organizării generative:** (tip Chomsky) generatricea (matricea generatoare) este Sinele;
6. **Principiul selectivității multiple:** alegerea celor mai favorabile condiții de sinergizare prin eliminarea simultană a factorilor perturbatori;
7. **Principiul dezvoltării** prin complementaritatea dintre tensiune și distensiune;
8. **Principiul transferabilității:** extinderea câmpurilor de co-operare sinergică;
9. **Principiul optimalității:** nivelul de funcționare recomandat este cel optim, nu minim sau maxim;
10. **Principiul consonanței și sincronismului** (similar cu psihologia consonantistă Ștefan Odoobleja, 1938);
11. **Principiul concentrării calme** (similar cu teorema lui H. Rugg, 1963);
12. **Principiul orientării spre o țintă (scop)** (similar LASER).

Iată și operațiile:

1. **Complementarizarea** cuantică a tendințelor opuse (conform cu principiul lui Niels Bohr din 1927: „contraria non contradictoria sed complementa sunt“);
2. **Sinergizarea** – coordonarea și sincronizarea tuturor proceselor psihice în realizarea aceleiași scop;
3. **Organizarea organizatoare** (operație de gradul II, tip Jean Piaget);

4. **Transferul structural:** extinderea câmpurilor operatorii prin trecerea de la sinergia locală la sinergia globală;
5. **Selecția sinergetică:** simultan se acceptă influențe (incluziune) și respingere (excluziune);
6. **Matricializarea creativă:** (de exemplu modelul tridimensional al inteligenței al lui J.P. Guilford și erupția Sinelui prin transconștiința pe care urmează s-o prezentăm în continuare).

Self-ul devine în mandala lui C.G.Jung, arhetipul central, un centru de ordine și sens interior, un arhetip al totalității, „imago Dei in homine“.

C = Complex
A = Arhetip

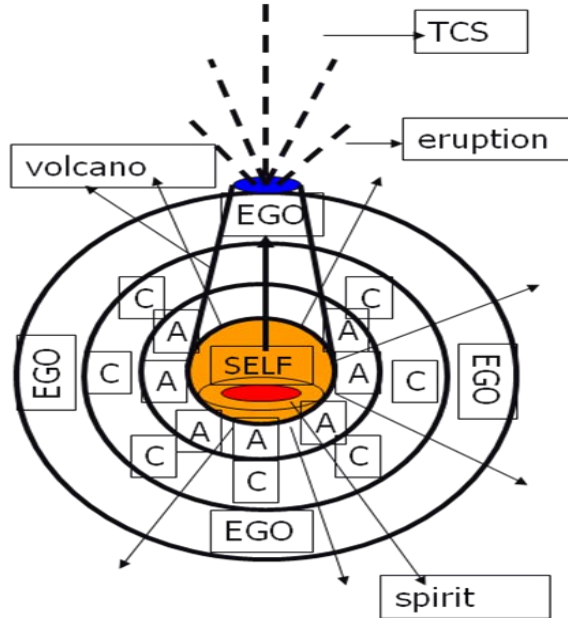
În această mandală este evidentă individuarea ca o **centrare**, o mișcare centripetă de la Eu spre Sine. Axa Eu – Sine menține normalitatea și întreține maturizarea persoanei.

Centralitatea Self-ului se menține și în psihologia umanistă (A.Maslow, C.R.Rogers), dar apare conceptul de **conștiință extinsă**.

Psihologia transpersonală concepe ex-centrarea Sinelui, adică extinderea centrului în afara cercului (a persoanei). Psihologia sinergetică consideră personalitatea ca pe un sistem dinamic și complex de tip sinergetic. Psihosinergetica surprinde mișcarea și comunicarea dintre componentele interne care se exprimă prin: ritmicitate, armonicitate și rezonanță mutuală. Self-ul este

LASERUL psihismului uman. Self-ul este operatorul sinergetic, el este sinergizorul.

Dintr-o perspectivă transpersonal – sinergetică Self-ul funcționează ca în figura următoare.

C = complex
A = arhetip
TCS = transconștiință

Din această figură reiese că Self-ul se excentrează ca un vulcan în erupție care aruncă lava în afara craterului. Erupția este transconștiința (I.Mânzat 1993) – conștiința transcenderii și cosmizării. Transconștiința erupe în afara persoanei ca rezultat al sinergizării Self-ului, complexelor, arhetipurilor și conștiinței Eu-lui. Transconștiința îmbină complementar abisalitatea cu luciditatea. Ipoteza noastră este confirmată de cercetarile asupra conștiinței șamanice de la Monroe Institute (Neuro Map System 24)

Astfel, Self-ul devine transpersonal și cosmic. Self-ul este comparabil și similar cu Divinitatea. Vă amintesc definiția geometrică a lui Dumnezeu dată de Tertulian (160-200 d.Hr): „*Dumnezeu este un cerc cu centrul peste tot și cu circumferința nicăieri*” Astfel se dezleagă misterul Self-ului. Self-ul este Dumnezeu, iar Dumnezeu este Self-ul din interiorul și exteriorul nostru. Self-ul este o sinergizare globală, eternă și vie. Self-ul este cosmosul interior și exterior. Timpul propriu Self-ului transpersonal este prezentul etern care se câștigă prin iubire eternă. De aceea Self-ul – ca și Dumnezeu – nu a fost și nu va fi ci este, veșnic este. Dacă vrei, self-ul transpersonal fiind o creație perpetuă și o iubire eternă poate fi considerat și o posibilă ipostază pentru Revealing the Divine Feminine.

Teoria pulsațiilor conștiente sonoluminiscente

Psihosociolog MSc. Ionel Mohîrță

Cuvinte cheie: holograme sonoluminescente, pulsații solitonice, autoorganizare, cristalul lichid, conul Cerenkov.

Această nouă teorie se referă la originea și natura fenomenelor mentale. Ea își propune să explice sufletul ca un rezultat al cuplajelor dintre sunet și lumină. Teoria conține nouă principii psihocuantice, cinci operații și aplicații. Natura semnalelor capabile să declanșeze starea de luciditate, proveniența acestora cât și fenomenele de autoreglaj psihic reprezintă tema centrală a acestei teorii.

Această nouă teorie folosește concepte din: Psihologie, Fizica cuantică Biologie și Genetică.

Această teorie este rezultatul altor teorii:

- Karl Pribram-1971
- Fritz Albert Popp-1974
- Rupert Sheldrake-1981
- Peter Gariaev-1991
- Ion Mânzat-1999

Viața este o rezonanță a pulsațiilor. Corpul nostru conține aproximativ 10^{13} (10 bilioane) de celule eukariote care au pulsații coerente (fără hematiile adulte). Originea acestor pulsații este ADN-ul. Lumina și sunetul scot la iveală imaterialul și dau naștere la conștiință.

Ipoteze:

1)–Sistemul psihic uman reprezintă un sistem complex și dinamic a cărui autoorganizare este dată de interacțiunile nonlineare dintre lumină, solitoni, sunet și radiația gravitațională; toate acestea sunt componente care se transformă continuu co-operând sinergic în cadrul sistemului. Mecanismul îl reprezintă rezonanța.

2)–Achiziția de informație începe de la naștere, continuă pe tot parcursul vieții și se realizează prin captarea prin rezonanță a diferitelor radiații (din spectrul vizibil, sonore, termice sau I.R.) de către structuri ale organismului capabile să le transforme în memorii (centrioli, ADN, molecule de apă, cristale lichide, etc).

3)–Gândul este reprezentat de hologramele sono-luminiscente (reprezentări vizuale și auditive) care sunt acoperite de unda solitonice. Impulsurile solitonice reprezintă impulsuri conștiente.

4)–Reprezentările cinetice (care reflectă mișcarea) se realizează prin succesiunea hologramelor.

5)–A.D.N.-ul emite ritmic (vibrația celulară) pulsații bioluminiscente care dau naștere la holograme acustico-optice de-a lungul lanțurilor ADN (datorate

fenomenului de sonoluminiscentă, efectului Casimir) în urma citirii subiective a individului (trecerea acestora prin codul genetic individualizat). Aceste holograme se înscriu prin vibrație în apa din interiorul și din jurul ADN-ului formând memoria (caracterizată printr-o anumită ordine a unghiurilor pe care le formează între ele macromoleculele). Omul învață semnificațiile obiectelor, fenomenelor și acțiunilor cu care se întâlnește (înțelegerea) prin raportarea noilor informații (semnale) la fondul de cunoștințe asimilate și sistematizate în apa celulară sub formă de matrici tridimensionale cu caracter fractal (memoria de scurtă durată).

6)–Aceste matrici tridimensionale se cristalizează formând memoria de lungă durată (din cristalul lichid gel).

7)–Gândirea și instrumentul său esențial limbajul interior (partea sonoră a hologramelor sonoluminiscente) caracterizate prin întrebare-răspuns se datorează mișcării oscilatorii a bazelor ADN ce caută permanent răspunsul în aceste matrici. Răspunsul este găsit atunci când matricile de codoni se suprapun peste modelele preînvățate (holograme peste holograme). Întrebarea constă în procesul de citire al hologramelor născute din reflectarea realității înconjurătoare (ca la trecerea unei benzi magnetice, deci cu informații prin fața unui cap de citire)

8)–Trecerea permanentă prin corpul uman a radiațiilor cosmice și gravitaționale declanșează starea de luciditate, cunoașterea de sine ca rezultat al procesului de activare al memoriei înscrisă în apa și în cristalul lichid al organismului (corpul uman este considerat un detector Cerenkov).

9)–Procesele de bio-feedback iau naștere datorită efectului Fröhlich- Cerenkov ce constă în propagarea cu o viteză mai mare a solitonului decât vitezele existente în acel mediu. Astfel gândurile se propagă mai încet înainte decât în sens opus ceea ce arată o tipologie de comunicare interactivă cu retroversiune în cicluri succesive de tip feed-back.

10)–Datorită caracterului autoorganizator și sinergic al undelor solitonice toroidale acestea se mențin în urma morții fizice.

Prin urmare, în urma acestor ipoteze avansate se poate conchide că:

– *Ființa umană posedă un sistem psihic cu caracter fractal substanțial-radiant în care autoorganizarea este dată atât de forma substanței cât și de interferențele nonlocale ale pulsionilor solitonice, prezentând unitate prin rezonanță.*

– *Dinamica interferențelor psihice este dată atât de mediul în care se desfășoară acestea cât și de natura semnalelor în sine.*

– *Natura gândurilor în plan fizic o reprezintă hologramele sonoluminiscente acoperite de unda solitonică a cărei pulsație arată informația hologramei (spectre Fourier).*

Prin urmare putem emite teza conform careia *fenomenele conștiente au la bază pulsațiile sonoluminiscente solitonice din organismul uman ce constituie insight-uri (iluminare bruscă) prin care psihismul este intens racordat la un scop.*

Principii psihocuantice

a) *Principiul mediului psihic adecvat* se referă la spațiul în care se desfășoară fenomenele mentale. Nucleul activităților psihice îl reprezintă zona organismului uman. În acest spațiu influența apei este colosală. Apa reprezintă, variabil de la un organ la altul, 50-90 % din organismul uman. Ea are rol în organizarea materiei vii și constituie solventul în care se desfășoară reacțiile vitale și care vehiculează în și dinspre organism diferite substanțe. S-ar putea spune că *structurile vii plutesc în apă*.

Toate reacțiile biologice se produc în apă. Existența sistemelor „laser biologic“ generează creșterea temperaturii în focare ceea ce duce la rapida denaturare a proteinelor și a altor substanțe organice la forme ireversibile improprii vieții necesitând o intensă circulație a apei prin sistemele de răcire proprii, dar conectate la rețeaua mare a sistemului de pompaj cardiac. Răcirea sistemului laser celular este asigurată de lichidul interstițial intra și extracelular datorită capacității calorice și tensiunii superficiale mari ale apei legate și circulante.

Moleculele apei înconjoară complet fiecare altă moleculă plasată între ele. În jurul fiecărei molecule de proteină există aproximativ 10 000 de molecule de apă. Apa intracelulară este fixată pe interiorul membranei celulare, pe proteinele celulare și în solventul intracelular. Atât în hialoplasma celulară cât și în cariolimfa nucleului celular apa reprezintă 45-50 %. În urma studiilor întreprinse de fizicianul slovac A. Detela s-a constatat că stadiul cuantic coerent în celula vie ia naștere din cauza structurii de dipol al apei. Acest stadiu coerent întreține rețeaua cuantică informațională din celulă. Apa pură transportă radiațiile electromagnetice practic fără nici o pierdere.

Apa din corpul nostru este legată aproape complet de proteine, ADN și alte macromolecule într-o matrice de cristal lichid ce permite corpului nostru să muncească într-o coerență remarcabilă. Fiecare cristal lichid o dată excitat fonic devine sursă stimulent pentru generarea unui nou front de unde. În raport cu intensitatea stimulilor luminoși, aceste cristale se orientează într-o poziție bine definită, determinând memoria de lungă durată. Prin repetarea stimulilor de același tip se ajunge la accentuarea orientării cristalelor lichide și la creșterea duratei memoriei. Altfel spus, memoria de durată este proporțională cu intensitatea stimulilor generatori, cu caracterul continuu al câmpurilor electrice și magnetice generate. Investigații recente efectuate de dr. Mae-Wan Ho director la Institute of Science in Society (ISIS) din Londra au arătat că apa joacă cel mai important rol pentru structura cristalului lichid al organismelor vii. Structura lichidului cristal al organismelor vii deține cheia intercomunicărilor rapide în interiorul organismelor și a coordonării perfecte a proceselor vieții. În opinia cercetătoarei totul activităților electrice și electromecanice ale lichidului cristal din corp constituie o „conștiință corporală“ care lucrează în tandem cu „conștiința creierului“ a sistemului nervos. Cercetătoarea a descoperit că toate organismele vii sunt formate

complet din lichid cristal care permite intercomunicarea rapidă coerentă instantanee nonlocală. Astfel, apa reprezintă un mediu adecvat transmisiei pulsionilor solitonice conștiente sonoluminiscente.

b) Principiul percepției reflexive spațio-temporale.

În urma cercetărilor întreprinse de A.G.Buhler s-a demonstrat experimental că la nivel celular organismul uman posedă structuri (centrioli) capabile de a măsura spațiul și timpul achiziționând informații pe care le procesează și le transformă în memorii. În acest caz, semnalul infraroșu este depozitat și conservat în așa fel încât poate fi procesat spațio-temporal.

Imaginile reprezintă un set ordonat de o mulțime de numere a datelor individuale. Celulele sunt capabile să genereze o imagine a mediului lor și să reacționeze cu el, ordonând un număr larg de semnale pe care le integrează într-o acțiune de răspuns.

Generarea codurilor asociate informației în substanță prin suprapunerea de unde (interferență, difracție) și holografie, prin rezonanță și coerență conduce la formarea de numeroși invarianți (frecvențe, ritmuri) ce dau naștere la reglaje prospective care generează sinergie, finalitate, ordine și organizare.

Orice sistem cibernetic realizează prin reflectare pe toate palierele de organizare ale materiei o imagine, un model al mediului extern pe care-l „conservă în structura sa“. Ca atare și omul reflectă „mai bine“ sau „mai puțin bine“ realitatea, realizând astfel reglarea cu mediul extern, de pildă, cu sistemul ecologic în care este subsistem. Formarea imaginii se realizează cu ajutorul invarianților și al reglajelor. De asemenea psihicul realizează și o imagine proprie (a lui însuși), bazată pe autoreglări, care în relație cu imaginea mediului dă naștere la cunoașterea de sine, conștiința. Informațiile sunt receptate holografic la nivelul receptorilor periferici și ele se constituie în frecvențe diferite. Hologramele sonoluminiscente joacă un dublu rol: de amplificare energetică (luminoasă) și de amplificare informațională (de creștere a intensității luminoase).

Așa cum masa constituie modul principal de stocare și păstrare a energiei, spectrele Fourier (ca rezultat al interferențelor și difracțiilor undelor staționare) și fenomenele de rezonanță și coerență, asociate cu rețelele de difracție, cu hologramele, constituie modul dominant prin care natura „înscrie“ și conservă informația (mesajele) prin frecvențe și ritmuri, așa cum constatăm experimental în spectroscopie pentru individualizarea atomilor, moleculelor, etc. Prin urmare interferențele, difracțiile, etc. pot fi considerate fenomene dominant informaționale.

c) Principiul rezonanței pulsionilor sonoluminiscente solitonice.

Pulsionile solitonice reprezintă reglaje cu reacție pozitivă care au ca finalitate amplificarea unei mărimi, a fluxurilor, a fluctuațiilor, etc., ce pot conduce la reacții în lanț: consonanța sau rezonanța psihicului, ieșirea din tautologie pe planul cunoașterii, etc. Ele asigură generarea complexității, ordinii și sinergiei care

la rândul lor pot duce la schimbarea structurii sistemului psihic (ex. socializarea), la o nouă sinergie, sau la degradarea acestuia. Ființa umană beneficiază de suptori substanțiali suficient de evoluți care permit efecte de memorie, scenarii (programe) complexe ca efect al mesajelor stocate prin frecvență și ritm într-un câmp coerent. Pulsuniile solitonice sonoluminiscente din acest câmp rezonează conform principiului nonlocalității ca „un foc cu scânteii care sar departe și aprind alte focuri la mari distanțe de focul de origine“.

Aceste pulsuni sunt componente ale câmpului morfogenetic descris de biologul englez Rupert Sheldrake, câmp care se manifestă ca „rezonanță morfologică“. În anumite condiții starea vibratilă a suportului fizic (cristale lichide celulare) care reflectă memorarea informațiilor poate fi transferată printr-un mecanism de rezonanță adecvat la nivelul biocâmpului aferent organismului, în aura umană. Informația este conservată în unde de câmp descriabile matematic prin ecuații de tip Fourier. În câmpul auric pulsuniile sonoluminiscente reprezintă memoria esențială dobândită pe parcursul unei întregi existențe umane.

d) Principiul suprapunerii coerente a hologramelor ca matrici.

Imaginile-hogramă ale realității de referință se caracterizează prin tridimensionalitatea lor, reprezentarea spațial-volumetrică și nu printr-o reprezentare plană (ca în „efectul fotografie“). Într-o secundă pot fi înregistrate 10^3 – 10^5 holograme-obiect, realizându-se astfel senzația de mișcare prin suprapunerea rapidă a secțiunilor, respectiv senzația de profunzime (relief) sau de distanță a obiectului-sursă. Prelucrarea imaginilor este realizată prin interferența holografică între radiații laser de mică putere, având caracteristicile coerenței, monocromaticității, intensității și direcționalității. Fiecare celulă din lanțul embriologic primește lumina laser dublă ca intensitate față de radiația care a pătruns în prima celulă ș.a.m.d. Reactualizarea hologramei (reamintirea) presupune prezența unor stimuli în măsură să genereze fenomene de rezonanță. Cu cât stimulul va fi mai puternic (mai coerent), cu atât reactualizarea înregistrării va fi mai promptă și mai corectă.

Hologramele sonoluminiscente se înscriu prin vibrație în apa din interiorul și din jurul ADN-ului formând memoria (caracterizată printr-o anumită ordine a unghiurilor pe care le formează între ele macromoleculele). Omul învață semnificațiile obiectelor, fenomenelor și acțiunilor cu care se întâlnește (înțelegerea) prin raportarea noilor informații (semnale) la fondul de cunoștințe asimilate și sistematizate în apa celulară (memoria de scurtă durată) sau cristalul lichid (memoria de lungă durată). Stadiul cuantic coerent în celula vie ia naștere din cauza structurii de dipol al apei. Acest stadiu coerent întreține rețeaua cuantică informațională din celulă. Apa pură transportă radiațiile electromagnetice practic fără nici o pierdere. Apa din corpul nostru este legată aproape complet de proteine, ADN și alte macromolecule într-o matrice de cristal lichid ce permite corpului nostru să muncească într-o coerență remarcabilă.

Prin procesul de învățare se formează modele înglobate în moleculele de apă sub formă de matrici tridimensionale (din cauza diferenței de unghiuri dintre moleculele de apă). Aceste matrici tridimensionale se cristalizează formând memoria de lungă durată (din cristalul lichid gel).

„Metoda matricei de descoperire“ este o strategie euristică care pornește de la sistemul periodic al elementelor, și scontează pe faptul că într-un astfel de model grafic, construit după un criteriu de ordine precis (legea periodicității), se pot ivi „căsuțe goale“ care, așa cum a dovedit-o experiența chimiei, își așteaptă și își găsesc în realitate elementele corespondente.

Dacă considerăm memoria sub formă de matrici tridimensionale atunci soluția la diferite probleme ar putea consta atât în indentificarea „căsuțelor pline“ cât și a „căsuțelor goale“.

Gândirea și instrumentul său esențial limbajul interior (partea sonoră a hologramelor sono-optice) caracterizate prin întrebare-răspuns se datorează mișcării oscilatorii a bazelor ADN ce caută permanent răspunsul în aceste matrici. Răspunsul este găsit atunci când matricile de codoni se suprapun peste modelele preînvățate (holograme peste holograme) dar alimentând totodată și „căsuțele goale“. Întrebarea constă în procesul de citire al hologramelor născute din reflectarea realității înconjurătoare (ca la trecerea unei benzi magnetice, deci cu informații prin fața unui cap de citire) de către codonii oscilanți.

Prin aceasta suprapunere apare emergența gândului la nivelul întregului.

e) Principiul autoorganizării radiațiilor conștiente.

Radiațiile conștiente sunt radiații solitonice care transportă (conservă) o cantitate maximă de informații acumulate în câmp. Solitonul este o undă toroidală de energie ce poartă în interiorul său informație (hologramele sonoluminiscente). Torul este o structură circulară, care se autoorganizează fără limite în dimensiuni (microscopică sau gigantică), care susține materia pe măsură ce aceasta se deplasează în cercuri. Forma torului este modelul de bază al fluxului energetic pe care îl creează pulsația vieții. Din punct de vedere matematic, un tor este generat printr-o sinusoidă (sinusoida este tipul de undă fundamental în univers) care se rotește în jurul propriei axe. Această formă tridimensională asemănătoare unui inel își datorează capacitatea de a se autoorganiza și de a-și păstra forma celor trei „giroscoape“ ale rotației sale inerente: sus-jos, înăuntru-în afară și de-a curmezișul. Și asemenea unui giroscop, indiferent cum se mișcă torul, acesta își menține echilibrul. Este exact ca un inel de fum care rămâne intact în timp ce străbate camera.

Conform fizicianului A. Detela structura bazală informațională a biocâmpului uman este formată din noduri toroidale. Aceste câmpuri toroidale se constituie în sisteme capabile de autoorganizare. Fluxul de energie din aceste sisteme le permite să se autoorganizeze spontan—creând și menținând o structură în condiții de dezechilibru. Solitonii generează fractalul în orice sistem, deci și în sistemul psihic uman.

f) *Principiul activării energetice permanente.*

Cosmosul și conștiința sunt interconectate printr-o rețea complexă de informații permanente conservate și transmise prin câmpuri. Fiecare centimetru cub de spațiu, chiar și cel vid perfect, conține o cantitate uimitoare de energie electromagnetică. Se consideră că această energie poate fi de aceeași natură ca energia nucleară sau, mai mult, poate fi energia primordială și nelimitată. Termenul „punct de zero“ este folosit pentru a descrie acest tip de energie (căci, la valoarea de zero absolut, gazul nu are volum). Se știe că universul în care trăim are trei grade peste zero absolut. Fizicienii recunosc astăzi că noi oamenii suntem absorbiți într-un câmp energetic. Totul plutește în energie, totul depinde de energie, și probabil, fiecărui atom îi este necesară energia pentru a-și putea menține configurația informațională caracteristică. Modelul câmpului de energie zero este construit în termenii unei colecții infinite de oscilatori, aspect important deoarece s-a identificat recent energia neagră ca fiind similară cu câmpul de energie zero (B.G.Sidharth, 2003). Acest câmp de energie întreține permanent prin vibrațiile sale dinamice sistemului psihic furnizându-i „combustibilul“ necesar. Gravitația este una din cele mai importante radiații care activează permanent ființa umană. S-a demonstrat experimental în 1996 (Tom Van Flandern) că radiația gravitațională nu poate avea o viteză mai mică decât 2×10^{10} c. Aceasta ar putea duce la o explicare experimentală a fenomenului de nonlocalitate.

Fluxurile energetice provoacă inițial o instabilitate în cadrul sistemului ce se reflectă într-o tranziție de la o fază de echilibru spre o mișcare dezordonată ca mai apoi la un anumit grad de acumulare de energie se face trecerea la o nouă stare de „stabilitate dinamică“ cu o eficiență superioară.

g) *Principiul comunicării prin vortex.*

Energia de punct zero a putut fi descrisă ca un flux electric plutind ortogonal în spațiul nostru tridimensional. Deoarece acest flux vibrează, el generează o componentă a câmpului electric în spațiu nostru dând naștere la „mici găuri albe“ (ieșiri de fluxuri) și „minigăuri negre“ (intrări de fluxuri). Uneori această energie de punct zero este descrisă ca polarizarea vidului.

Lumea materiei și vidul cuantic știm astăzi că interacționează. De exemplu, în anumite condiții energia de punct zero a vidului acționează asupra electronilor de pe orbitele nucleului atomic. Efectele se produc când electronii „sar“ dintr-un stadiu energetic în altul iar fotonii emiși manifestă o scădere ușoară a frecvenței. Demonstrarea experimentală a legăturii (cuplării) dintre energia electromagnetică a moleculelor ADN și energia de punct zero a substructurii vacuumului prezisă de fizica cuantică a fost realizată de cercetătorii ruși P.Gariaev și V.Poponin (Experimentul-Fantoma ADN,1995). Găurile de vierme magnetice pot fi privite ca o chintesență a sistemelor vii.

Câmpul magnetic al găurii de vierme furnizează un mecanism cuantic pentru control la distanță observat în cazul comportamentului controlat al celulelor organelor, a nucleului lor la fel ca un model pentru memoria biosistemului. Acest mecanism cuantic este în funcție de momentele cuantice ale supracurenților din gaura de vierme.

Încercând să explice felul în care codul genetic este transformat într-o structură spațială în timpul ontogenezei, cercetătorii au emis ideea conform căreia fiecare secvență ADN corespunde cu o configurație caracteristică a câmpului magnetic al unei găuri de vierme ca și condensare structurală a materiei.

Aceste găuri de vierme există la nivelul celulelor corpului nostru, în ADN, așa cum a constatat experimental prof. P.Gariaev. Efectul fantomei ADN este interpretat de fizica modernă în așa fel încât acumularea găurilor de vierme microscopice pe secvențele ADN duce la schimbarea locală a structurii spațiu-timp care este temporar stabilă similară cu undele solitonice sau mesajul undei ADN.

Microvârtejurile sunt generate prin superpoziția undelor (principiul energiei staționare), deci prin acumularea undelor monocromatice, care formează un câmp staționar ce produce, datorită rezonanței și coerenței, localizarea și concentrarea cuantelor, a particulelor, etc. În vârtejul constituit de macromolecula de ADN și ARN, hologramele sonoluminiscente dinamice intră și ies din vârtej, iar în interiorul acestuia pot fi selectate, preferate anumite combinații substanțiale sau radiante, deci microvârtejul reține (cuplează) „preferențial“ anumite molecule, atomi, solitoni, etc ce duce la o creștere cristalină (duplicarea macromoleculilor de ADN, ARN).

Această „preferință“ poate fi înțeleasă prin rezonanța produsă între frecvențele câmpurilor staționare ale macromoleculilor (din spectrele Fourier asociate) și frecvențele asociate anumitor oscilatori substanțiali.

Astfel, macromolecula „mamă“ prin câmpul staționar asociat, prin „încercări și succese“, acumulează substanțele macromoleculii „fică“ declanșându-se un proces multiplicator. Similar, în procesul învățării, informațiile holografice sunt transferate dintr-un loc în altul prin intermediul microvârtejurilor dând naștere la memorii și deprinderi.

Prin intermediul acestor vortexuri se realizează fixarea în structura memoriei a unor scenarii, care decupează imagini din realitate și care folosesc armonios toate proprietățile informației: reflectare, comandă, autoorganizare, etc.

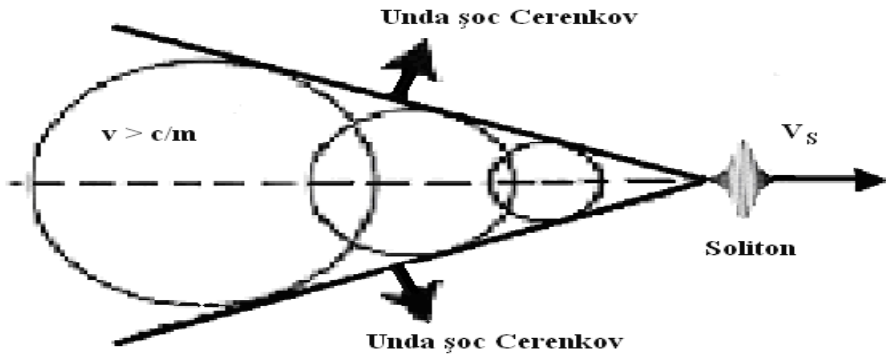
Transferul informațiilor spațio-temporale se realizează deci prin intermediul acestor microvârtejuri și reprezintă o extindere a câmpurilor operatorii în câmpul conștiinței și al inconștientului.

h) Principiul bio-feedback-ului radiant.

Cercetările în ultrasonografie au evidențiat propagarea a unui anumit gen de excitații în fluidele organismului asemănătoare razelor X (J.Lu, J.F.Greenleaf,

1992). Acest gen de excitații în sisteme coerente au caracteristicile undelor solitonice și poartă numele de solitoni Schrödinger-Davidov. Aceștia reprezintă o sursă corespunzătoare pentru propagarea semnalelor cu caracteristici particulare de reconstrucție completă după coliziuni și se dovedesc a fi un stadiu coerent al vibrațiilor. O dată formați solitonii de tip Davidov optici sau acustici se deplasează cu o viteză mai mare decât vitezele existente în acel mediu realizându-se astfel o emisie a fotonilor sau fononilor în unghi față de direcția de propagare, unghi cunoscut sub denumirea de *con Cerenkov*.

Astfel, gândul (hologramele sonoluminiscente învelite în unda solitonică) se propagă înainte cu o viteză mai mică decât înapoi.

Conul radiant ce se deschide în urma radiației purtătoare de informație, constituie adevărate bucle feed-back cu excitație și circulație continuă, autoîntreținută. În imaginea prezentată $v > c/m$, unde v (viteza din conul Cerenkov) este mai mare decât viteza de propagare a solitonului (v_s), m este indicele de refracție al mediului iar c este viteza luminii. Această tipologie de comunicare este interactivă cu retroversiune în cicluri succesive, de tip feedback, realizându-se astfel controlul gândului pe timpul propagării lui datorită diferenței de viteză din fața și din spatele radiației purtătoare de informație. Această manifestare a solitonilor este cunoscută ca efectul Fröhlich-Cerenkov care a fost demonstrat experimental în mediul biologic (modelul Fröhlich, 1969) și reprezintă baza fizică a proceselor de bio-feedback.

i)Principiul psihotanatologic.

Un principiu al unității impulsului se manifestă pe fondul legii continuității informaționale: nici o realitate nu este ultimă, întrucât își transmite informația esențializată în contextul unei alte realități, structural și funcțional

deosebite de prima (T.Stănculescu,1998). Conform studiilor psihotanatologice conștiința radiantă (sonoluminiscentă) se menține în urma divizării substanței umane. Studii desfășurate de către dr. Sam Parnia (2001) și dr. Pim Van Lommel (2001) au demonstrat că moartea biologică nu afectează psihicul. Datorită unității prin rezonanță a hologramelor sonoluminiscente protejate solitonic procesul de deplasare a acestora în mediu plasmatic are loc fără nici o pierdere. Pentru că mediul în care acestea se transferă este aerul care ne înconjoară care nu este altceva decât plasmă! În momentul deplasării structurilor sonoluminiscente psihice din mediul organismului în mediu plasmatic are loc o regrupare a acestora pentru adaptarea la noul mediu. Se formează cu această ocazie anumite formațiuni numite clusteri fractali capabili de autoorganizare și de procesare a informației. Acești clusteri psihici apar adesea în fotografiile executate cu diferite ocazii în care se pot sesiza anumite scintilații luminescente. Acest cluster pe măsura constituirii lui poate juca rolul unei capcane integratoare care conservă informația (sonoluminiscentă) întreagă generată de activitatea ființei umane pe parcursul vieții sale. Trebuie amintit că în primele 24 de ore de la moarte organismul pierde aproximativ 10 litri de apă (prin deshidratare). Astfel mediul adecvat fenomenelor mentale se reduce considerabil. De fapt „fagurele“ de cristal lichid (memoria) se volatilizează într-o capcană. Pentru că nici o realitate nu este ultimă, întrucât își transmite informația esențializată în contextul unei alte realități.

S-a demonstrat, prin metode calorimetrice de mare sensibilitate, că modificările survenite în structurile celulare, în momentul desfășurării fenomenelor letale, se traduc prin creșterea bruscă de energie. S-a constatat concomitent, și un puternic puseu al emisiei luminescente supraslabe din domeniul vizibil al spectrului. Temperaturile mari ale corpului, inclusiv ale pielii, fac ca fosfații să nu mai poată fi păstrați în starea de compuși cu cristale lichide organice, fapt care favorizează evaporarea lor și, în ultimă instanță, moartea organismului, fiind știut că fără fosfat nu mai poate apare bioluminescența, nemaifiind posibilă amorsarea proceselor vitale.

Pe de altă parte știm că împachetarea nucleosomilor capătă o structură de solenoid pentru a se realiza o condensare majoră a nucleotidelor de ADN. Prin analogie cu câmpul magnetic al unui solenoid, care își menține prezența un interval de timp și după întreruperea curentului electric care l-a generat– și câmpul emis de solenoidul ADN, poate să continue a persista după destrămarea materiei ADN. Dacă timpul este relativ lung și cum știm că există o specificitate personală a câmpului ADN se poate spune că după moartea omului continuă să persiste în spațiu, câmpul său ADN, capabil în anumite condiții, să acționeze asupra altor oameni (E. Macovscki). Este foarte probabil ca acest câmp să se regăsească în formațiunile plasmatic observate în fotografiile. Acest câmp poate reprezenta hologramele acustico-optice capabile de autoorganizare și procesare a informației ce se constituie într-un cluster fractal mai sus menționat.

„În conformitate cu principiul nonseparabilității particulelor (Bernard d’Espagnat, 1973), două sisteme fizice care sunt îndepărtate în momentul T2, sisteme care au fost în interacțiune într-un moment anterior T1, când erau foarte

apropiate, vor continua să interacționeze oricât de mare ar fi distanța- în timp și spațiu- dintre ele, prin influență instantanee. Aceasta înseamnă că poate exista o nonseparabilitate a conștiințelor umane indiferent de distanța temporală și spațială dintre ele“ (ipoteză, I.Mânzat, 2003).

Operații psihocuantice

a) *Rezonanța pulsioniilor psihice* este o operație care își găsește explicarea în experimentul EPR realizat în anul 1980 de fizicianul A.Aspect prin care s-a validat într-o manieră riguroasă teoria cuantică, demonstrând totodată eroarea făcută de Einstein și de cei doi colegi ai săi. S-a certificat astfel inegalitatea lui Bell și conceptul de nonlocalitate în mecanica cuantică ce a schimbat radical vederea noastră despre realitate. S-a constatat cu acest prilej că două particule elementare (fotoni) se informează permanent în mod direct și instantaneu despre situația existentă în exteriorul lor.

Într-un mod similar solitonii (care au caracter corpuscular-ondulatoriu) în interiorul cărora se află hologramele sonoluminiscente se informează permanent direct și instantaneu între ei prin intermediul rezonanței pulsațiilor lor. Astfel „componentele psihismului lucrează împreună și deodată asigurând în acest fel coerența sistemului psihic uman“ (I.Mânzat). Solitonii sunt unde și urmând argumentele fizicii moderne, înseamnă că sunt supuși rezonanței.

b) *Achiziția informațională spațio-temporală*. Psihicul uman este astfel construit încât posedă structuri specializate pentru a recepționa tridimensional realitatea înconjurătoare. Semnalele infraroșii (descrise de Buhler) receptate de către organism pot fi considerate solitoni care încorporează hologramele sonoluminiscente. Informațiile sunt receptate holografic la nivelul receptorilor periferici și ele se constituie în frecvențe diferite. Intensitatea energiei stimulilor (lumină, sunet, etc), influențează durabilitatea hologramelor, iar repetarea aceluiași tip de stimul le consolidează și stabilizează. Între diferiți stimuli recepționați se realizează o corespondență ce favorizează complementaritatea informațională. Bioluminescența ultraslabă provine din mulțimea stadiilor coerente ale solitonilor. Energia stabilă a solitonului în concordanță cu toate undele energetice produce armonici ce dau naștere la structuri complexe psihice. Solitonii generează fractalul în orice sistem, deci și în sistemul psihic uman.

c) *Tensiunea radiantă permanentă*. Aflat într-un ocean de radiații, organismul uman realizează un nivel energetic optim ce îi permite menținerea anumitor pulsioni datorate interferenței dintre radiație și substanță. Se știe astfel că procesele activității solare determină producerea unei radiații electromagnetice și a uneia corpusculare. Radiația electromagnetică solară cuprinde componente nepenetrante (93%) formate din radiații radiometrice, IR și luminoase, în timp ce

componentele penetrante (7%) sunt formate din radiațiile UV, Röntgen, gama și radiația gravitațională. Concomitent cu radiația solară, organismul uman este supus și acțiunii radiației cosmice intergalactice, având o componentă electromagnetică și una corpusculară. Astfel, apărute în aceste condiții de viață, procesele vitale din organism sunt însoțite, la rândul lor, de emisia unor radiații de natură electromagnetică. Acțiunea permanentă a câmpurilor electromagnetice constante asupra corpului a condus la dezvoltarea și stabilitatea unor sisteme proprii de emisie și recepție a radiațiilor cu un înalt grad de perfecțiune. Aceste procese de reorientare spațială induc formarea unor noi câmpuri electromagnetice constante. Printr-o buclă cibernetică, noile câmpuri creează o cale de aferență inversă, influențând orientarea particulelor excitate. Se produce astfel un proces de autoexcitare a câmpurilor electromagnetice constante, proces autocordonat de însăși aceste câmpuri. Aceste câmpuri absorb energia cuantică, în special în spectru radio și optic. Existența unei astfel de tensiune radiantă permanentă în corpul uman face posibilă activitatea psihică complexă datorată pulsiunilor conștiente.

d) *Comunicarea informațională protejată* reprezintă operația prin care solitonii protejează hologramele sonoluminescente pe tot parcursul deplasării lor. Astfel informațiile conținute în aceste holograme se pot păstra și pot face față factorilor perturbatori exteriori. Solitonul reprezintă o „anvelopă” inteligentă ce acoperă și protejează ideile, sunetele sau imaginile ce se deplasează dintr-un loc în altul în cadrul sufletului. Transportul semnalelor în sistemele vii, în sistemul nervos și în lanțurile de proteine și lipide din țesuturi este reprezentat de efectul solitonic, ce poate consta în raza de răspândire a luminii așa cum rezultă din experimentele lui F.A.Popp. În cazul coliziunilor dintre solitoni s-a apreciat că acestea sunt non-distructive protejând în acest fel informația.

e) *Comunicări nespecifice* (ex.dragostea, compasiunea, etc) reprezintă comunicări într-un spațiu care se dilată. Hologramele sunt mult mai dinamice cu o mare tensiune energetică reprezentate simbolic printr-o atracție psihoafectivă, ceea ce se repercutează în comportament. Sufletul atrage în mod constant vibrațiile care sunt în armonie cu ale lui.

Un studiu recent al Institute of HearhMath (Institutul de Cercetări pentru Matematica Inimii) publicat în American Journal of Cardiology referindu-se la efectele diferitelor emoții asupra sănătății inimii și ale sistemului nervos arăta următoarele: „Calitățile spiritului de dragoste, grijă, apreciere și compasiune pătrund în corpul omului, modificând câmpul electromagnetic al inimii iar acesta creează la rândul lui schimbări profunde în ordonarea ritmului bătăilor inimii prin intermediul cărora este restabilită armonia Minte/Creier, întărind sistemul imunologic și stabilizând replicarea și funcțiile ADN-ului.”

Dragostea este un câmp care conține o înaltă inteligență care prin câmpul electromagnetic al inimii este transmis fiecărei celule din corpul uman și așa cum afirmă Doctorul Doc Childre (director al acestui Institut): „Modalitatea prin care Cerul întâlnește Strada sau Filozofia marilor Religii este acum demonstrată prin

măsurători și pe cale matematică în laborator, numind acest proiect de cercetare *Fizica Umanității*.”

Dr. Poponin a realizat în acest sens experimente remarcabile. Au fost astfel prelevate de la mai multe persoane câte o mică cantitate de celule albe (leucocite) care au fost duse într-o cameră separată unde s-au făcut măsurători asupra câmpului electric al ADN-ului acestor celule, iar persoanele au fost stimulate emoțional prin proiectare în altă cameră a unor videoclipuri. S-a constatat că starea emoțională a persoanelor era regăsită în câmpul electric al ADN-ului celulelor albe fără a apare nici un fel de întârziere. Această sincronizare instantanee între starea emoțională a persoanei și câmpul electric al ADN-ului celulelor albe s-a păstrat și la o distanță de 50 de mile între locul persoanelor și locul celulelor albe. S-a demonstrat astfel că acest tip de comunicări nu țin cont de timp sau distanță. Ele sunt nonlocale și arată existența unei energii misterioase.

Acest institut a alocat la fiecare din cei 28 de cercetători câte o cultură de celule, iar fiecare cercetător a fost instruit și antrenat să genereze și să trăiască intens diferite emoții. S-a constatat că atunci când cercetătorii trăiau sentimente de dragoste, apreciere sau grațitudine, ADN-ul răspundea prin relaxarea formei sale, lungindu-se. Când cercetătorii trăiau emoții negative (supărare, teamă, frustrare sau stres) ADN-ul se contracta, se scurta și multe din elementele de Cod erau dezactivate. Când aceiași cercetători trăiau din nou sentimente de dragoste, apreciere sau grațitudine, ADN-ul răspundea relaxând forma și se dilata, iar elementele de Cod dezactivate se reactivau.

La bolnavii de SIDA cercetătorii au descoperit o creștere statistică de circa 300.000 de ori a rezistenței la infecții, dacă aceștia trăiau sentimente de dragoste, grațitudine și apreciere față de ceilalți bolnavi care trăiau în supărare, frustrare, teamă și stres.

14.5. Aplicații

Aceasta teorie sprijină înțelegerea anumitor aspecte de dinamică a psihismului și influențează metodologia cercetării activității psihice umane. Descoperirea interacțiunilor dintre elementele „invizibile” ale personalității și recunoașterea impactului luminii și al sunetului asupra dezvoltării acesteia pot conduce la construirea unei noi „arhitecturi” psihofiziologice.

De asemenea teoria poate oferi o bază fizică terapiei prin lumină și sunet. Cercetarea influenței luminii și a sunetelor asupra hologramelor sonoluminiscente poate optimiza această terapie. Specialiștii în domeniul psiho-imunologiei au arătat că fiecare organ al sistemului imunitar conține fibre nervoase care asigură legătura biologică dintre terminațiile nervoase și sistemul imunitar, postulând astfel relația de interdependență dintre gândurile, atitudinile, percepțiile și emoțiile unei persoane și starea sistemului imunitar al acesteia. Muzica– sunetele pot acționa direct asupra stării generale psihice și mentale și deci implicit asupra sistemului imunitar. Muzica este o modalitate de a pătrunde în nucleul fiecărei celule, de a o face să vibreze la unison cu armonia întregului. Orice sunet care există în jurul

nostru ne afectează mintea și trupul pe multiple niveluri. Corpul nostru poate fi considerat ca un instrument de autovindecare, căci în mod esențial el tinde către starea lui optimă. Fiecare celulă din corpul nostru este un rezonator de sunete și are un ritm specific propriu. Fiecare organ are ciclurile sale de viață, pulsul propriu, nota lui muzicală. Așa cum fiecare persoană are propriul ei sunet fundamental, tot astfel fiecare tip de sunet produce un anumit efect asupra ascultătorului, care poate să difere în funcție de momentul în care este ascultat. Celulele sănătoase devin mai vibrante și mai radiante atunci când sunt expuse sunetelor muzicii. Efectele observabile și măsurabile în prezent sunt schimbările care apar în fluxul sanguin sau viteza de reacție a mușchilor la sunete. De asemenea, s-a descoperit o legătură între secreția de endorfine și neuropeptide și schimbarea stărilor emoționale. Studiile științifice arată că anumite sunete fac să crească serotonina și în același timp scade ACTH-ul, hormonul stresului. Sunetele ne pot transporta din starea beta a creierului (specifică stării de veghe) în starea alfa (specifică relaxării și stărilor de meditație), fără să adormim. La nivel fizic sunetele afectează presiunea sanguină, pulsul, circulația, funcționarea creierului și metabolismul. Modul prin care sunetele din exterior pot influența formarea anumitor holograme specifice sunetului respectiv va ajuta desigur la înțelegerea formării anumitor reprezentări psihice. Pe de altă parte efectul psihologic pe care-l induce lumina- culorile- a jucat un rol terapeutic încă din vremea antichității datorită capacității lor de a produce răspunsuri emoționale directe. Cura și terapia se bazează pe teoria conform căreia lumina reprezintă o frecvență, deci fiecărei culori prezente în spectru îi corespunde o anumită frecvență. Cum știința ne învață că energia nu poate fi distrusă ci doar redistribuită, acest lucru înseamnă că frecvența va avea un anumit efect asupra fiecărei persoane în parte. În timpul anilor '70- '80 o serie de teste au arătat o legătură între sănătate și culori iar de atunci unii psihologi au început să folosească cura de lumină- culorile- pentru a investiga starea unui pacient. Lumina din mediul înconjurător- culoarea- ne influențează starea de spirit, relațiile, sănătatea, deciziile. Culorile îmbrăcăminții sau culorile pereților unei camere îți pot modifica- în mod inconștient- acțiunile, nivelul de energie fizică și starea emoțională. Experții în marketing, psihologii, specialiștii în publicitate și creatorii de modă se joacă cu întreaga gamă coloristică, cunoscând faptul că diversele combinații de culori îți vor afecta deciziile și starea de spirit. De exemplu, ambalajul oricărui lucru pe care îl cumperi este rezultatul lucrului asupra unei scheme coloristice.

Culorile din restaurante sunt deseori aranjate special pentru a deschide apetit sau pentru a-ți prelungi sau scurta șederea într-o anumită încăpere.

Mai mult, culorile alimentelor îți pot deschide sau distruge pofta de mâncare. Bolnavii de icter sunt tratați în camere colorate. Medicii dieteticieni recomandă folosirea culorilor pentru a diminua apetitul și atacurile de supraalimentație. Lumina - culoarea- poate fi folosită ca și cura pentru a crea o stare de bine și de mulțumire, pentru a agita spiritele, pentru a calma și vindeca, pentru a exprima frivolitate sau seriozitate, etc. În lumina acestei teorii toate aceste efecte constatate în timp își pot găsi o explicație psihofiziologică.

Această teorie vrea să atragă totodată atenția asupra importanței apei și a diverselor radiații asupra organismului uman. În acest sens o primă aplicație o putem regăsi în așa numita „cură de apă“. Prin consumul de apă în fiecare zi cu indici de calitate superiori (pH, rH, conductibilitatea electrică, etc) se reorganizează câmpurile informaționale din organism prin menținerea mediului coerent adecvat comunicărilor informaționale. Pe de altă parte se realizează răcirea sistemului laser celular. Refacerea calității (transparentei) cristalelor lichide celulare optimizează pătrunderea luminii, transmiterea mai rapidă a informațiilor și memoria.

O altă aplicație o poate constitui construirea unui aparat care să măsoare pulsațiile solitonice din întreg corpul (nu numai EEG) asigurându-se astfel o investigare mai amănunțită a fenomenului psihic.

Pe de altă parte cartografierea microvârtejurilor din corp ne-ar putea ajuta să depistăm locurile prin se realizează schimburile energoinformaționale cu vidul cuantic. Omul ca ființă „rezonatoare“, dotată cu circuite oscilante sau generatori parametrici de frecvențe, este capabil să comunice cu instanțele energoinformaționale ierarhizate. Astfel se poate explica științific anumite fenomene considerate a fi „paranormale“, precum telepatia, telekinezia, radiestezia, etc.

Medicina poate da un răspuns mult mai elocvent unor probleme cardinale cum ar fi: moartea celulară, procesul îmbătrânirii și morții, procese în care lumina și sunetul joacă prin efectele lor un rol esențial. Dar poate cea mai importantă aplicație ar fi parametrizarea clusterilor fractali solitonici din spațiul înconjurător și realizarea comunicării cu aceștia. Realizarea unui studiu asupra muribunzilor din secțiile de terapie intensivă în momentul exitusului prin fotografierea lor ar putea elucida atât deplasarea biofotonilor în aceste condiții cât și constituirea acestor clusteri.

O altă aplicație o poate reprezenta cunoașterea mecanismului transferului în psihologia mulțimilor pe baza acestor pulsioni. Actele inconștiente ale mulțimilor, care se substituie activității conștiente a indivizilor, orientarea rapidă a sentimentelor într-o anumită direcție determinată, pot fi explicate astfel biofizic.

Pe de altă parte explicarea mai amănunțită a testului Szondi folosit în psihiatrie având în vedere că pulsionile psihice sunt reprezentate în plan fizic de pulsionile solitonice sonoluminiscente poate reprezenta un nou domeniu de studiu.

Bibliografie

1. **Albrecht-Buehler G.**, *The tracks of moving cells*, Scientific American 238-68-76, 1978.
2. **Albrecht-Buehler G.**, *The angular distribution of directional changes of guided 3T3 cells*, J. Cell Biol. 80: 53-60, 1979.
3. **Albrecht-Buehler G.**, *The orientation of centrioles in migrating 3T3 cell*. Exp. Cell Res. 120: 111-118, 1979.
4. **Albrecht-Buehler G.**, *Group locomotion of PtK1 cells*. Exp. Cell Res. 122: 402-407, 1979.
5. **Albrecht-Buehler G.**, *The autonomous movements of cytoplasmatic*, Proc. Natl. Acad. Sci. U.S.A. 77: 6639-6644, 1980.

6. **Albrecht-Buehler G.**, *Does the geometric design of centrioles imply their function? Cell Motility I*: 237-265, 1981.
7. **Albrecht-Buehler G.**, *Is Cytoplasm Intelligent too? In Muscle and Cell Motility VI* (ed.J.Shay) p. 1-21 (1985).
8. **Albrecht-Buehler G.**, *In defense of non-molecular'cell biology*, International Review of Cytology 120: 191-241 (1990).
9. **Albrecht-Buehler G.**, *Surface extensions of 3T3 cells towards distant infrared light sources*, Journal of Cell Biology, 114, 493-502, 1991.
10. **Burr H.S.**, *Blueprint For Immortality: The Electric Patterns of Life*, Neville, Spearman, Londra, 1972.
11. **Burr H.S.**, *Fields of Life*, New York, 1973.
12. **Chiao, R.Y.**, *Superluminal (but causal) propagation of wavepackets in transparent media with inverted atomic populations*, in *Phys. Rev. A* 48, B34, 1993.
13. **Childre D.L., McCraty R.**, *The Psychology of Gratitude*, New York: Oxford University Press, 2004: 230-255.
14. **Childre D.L.**, *Self Empowerment: The Heart Approach to Stress Management*, Boulder Creek, California: Planetary Publications, 1992.
15. **D'Espagnat B.**, *Quantum Logic and Nonseparability*, în J.Mehra (ed.) „The physicist Conception of Nature“, Dordrecht, Boston, D. Reidel, 1973.
16. **Detela A.**, *Magnetic knots*, Ed. Littera Picta, Ljubljana, 2002.
17. **Dmitriev, A. N.** *Natural Self-Luminous Formations*. Novosibirsk: Izd. In-ta matematiki, 1998. 191 pp.
18. **Dimitriev A.N.**- *Planetophysical state of the earth and life- IICA Transaction*, Volume 4, 1997.
19. **Dmitriev A.N., V.L.Dyatlov V.L.**, *A model of non-homogeneous physical vacuum and natural self-luminous formations*, IICA Transactions Novosibirsk, 1996, vol.3 - pp. 65-76// Novosibirsk, Inst. of Math. SB RAS, Preprint No16, 1995.
20. **Dmitriev A.N., Dyatlov V.L., Tetenov A.V.**, *Planetophysical Function of Vacuum Domains*, Geology institute UIGGM, Mathematics institute SB RAS, Gorno-Altai state University, 2001.
21. **Emoto M.**, *Hidden messages in water*, Beyond Words Publishing, Hardcover, 2004.
22. **Gariaev P.**, *Holographic Associative Memory of Biological Systems*, Proceedings SPIE, The International Society for Optical Engineering. Optical Memory and Neural Networks v.1621, pp.281-291, SUA, 1991.
23. **Gariaev P.**, *The DNA-wave Biocomputer: New Biology, Novel Tehnology?* , Conference IAN (U.K.), 2000.
24. **Grof S., Joan Halifax**, *The human encounter with death*. New York: E.P. Dutton, 1977.
25. **Grof S.**, *Beyond The Brain: Birth, Death And Transcendence in Psychotherapy*. Albany: State University of New York Press, 1985.
26. **Grof S.**, *The adventure of Self-discovery: dimensions of consciousness and new perspectives in psychotherapy and inner exploration*. Albany: State University of New York Press, 1988.
27. **Guilford J.P.**, *The Nature of Human Intelligence*, New York: McGraw-Hill, 1967.
28. **Guilford J.P. & Hoepfner R.**, *The Analysis of Intelligence*, New York: McGraw-Hill, 1971.
29. **Gurvich A.G.**, *The theory of a biological field*, Soveyetskaya Nauka, Moscova, 1944.

30. **Haken H.**, *Dynamics of Sinergetic Systems*, Springer Verlag, Berlin, 1980.
31. **Heisenberg W.**, *Les principes physiques de la théorie des quants*, Ed. Gauthier-Villars, Paris, 1932.
32. **Kelley S.O., Barton J.K.**, *Electron transfer between bases in double helical DNA*, Science 283 375, 1999.
33. **Lommel V.P.**, *Near-death experience in survivors of cardiac arrest: a prospective study in the Netherlands*, The Lancet, 2001.
34. **Lu J-y., Greenleaf J.F.** Experimental verification of nondiffracting X waves. *IEEE Transactions on Ultrasonics, Ferroelectrics, and Frequency Control*, 39(3):441-446, May 1992.
35. **Macovscki E.**, *Confirmarea teoriei biostructurale prin microscopia electronică de înaltă tensiune*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
36. **Macovscki E.**, *Concepția biostructurală și teoriile moleculare ale materiei vii*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1984.
37. **Maksimenko V.V.**, *Localization of light in fractal system*, Conference on Biophotons, 1999.
38. **Marcer P., Schempp W.**, *Model of the Neuron working by Quantum Holography*, Informatica 21, 519-534, 1997.
39. **Mânzat I.**, *Psihologia sinergetică. În căutarea umanului pierdut*, Ed. Pro Humanitate, București, 1999.
40. **Patel A.**, *Quantum Algorithms and the Genetic Code*, Proceedings of the Winter Institute of Quantum Theory and Quantum Optics, 1-13 January, S.N. Bose National Centre for Basic Sciences, Calcutta, India, 2000.
41. **Penrose R.**, *Shadows of the Mind*, Oxford University Press, New York, 1994.
42. **Pitkänen M.**, *Manysheeted DNA*, Journal of Non-Locality and Remote Mental Interactions, Vol.I Nr. 3, 2004.
43. **Popp F.A.**, *Some features of biophotons and their interpretation in terms of coherent states. Biophotonics and Coherent Systems*. Proc.2nd A.Gurwitsch Conference and Additional Contributions.Moscow University Press, Ed. L.Belousov et al., 117-133, 2000.
44. **Popp F.A., Nagl W., Li K.H.**, *Biophoton emission: new evidence for coherence and DNA as source*, Cell Biophys, 1984.
45. **Pribram K.**, *Languages of the brain, experimental paradoxes and principles in neuropsychology*, Brooks/Cole Monterey, California, 1971.
46. **Pribram K.**, *The Holographic Hypothesis Of Memory Structure in Brain Function and Perception*, New Jersey, Prentice Hall, 1974.
47. **Schempp W.**, *Harmonic Analysis on the Heisenberg Group with Applications in Signal Theory*, Pitman Notes in Mathematics Series, 14, Longman Scientific and Technical, London, 1986.
48. **Sheldrake R.**, *A new science of life*, Blond & Briggs, Londra, 1981.
49. **Sidharth B.G.**, The cosmology of fluctuations, Chaos, Solitons & Fractals 16 (4) (2003) pp. 613-620.
50. **Smirnov B.M.**, *Physics of Ball Lightning*, Physics Reports, Vol. 244, 1993, p.150-236.
51. **Van Flandern T.**, *The Speed of Gravity– What the Experiments Say*, Journal: American Astronomical Society, 1998 .
52. **Walker W. D.** *Experimental Evidence of Near-field Superluminally Propagating Electromagnetic Fields*, Presented at Vigier III Symposium: Gravitation and Cosmology, Berkeley, California, USA, August 21-25, 2000.

